

Een bijzondere vriend

Over het boek

Auteur: Aline Portman

Illustrator: Aline Portman

Uitgeverij: Lannoo

Over de maker

Aline Portman (°1974) studeerde Grafische Ontwerp en Illustratie aan Sint-Lucas in Antwerpen. Ze werkt als grafisch vormgever in Gent. Ze tekende lang op de computer, maar ze wilde terug naar de essentie namelijk potlood en papier. Dit boek is haar debuut.

Korte inhoud

Warre wil een huisdier. Omdat het een bijzonder huisdier moet zijn, denkt hij aan een walvis, een beer en een leeuw. Maar zij hebben allemaal wel iets dat hen niet zo geschikt maakt als huisdier. Warre blijft alleen zitten met zijn gedachten. Seppe, de hond, wil een baasje. Omdat het een bijzonder baasje moet zijn, denkt hij aan een Viking, een koningin en een astronaut. Maar die hebben allemaal wel iets dat hem niet ideaal lijkt. Seppe blijft zuchtend en peinzend op een steen zitten. Tot er een bal voorbijkomt. Die gaat heen en weer en zorgt voor een bijzondere vriendschap tussen Warre en Seppe, een gewone jongen en een gewone hond.

1. VOOR HET LEZEN

- Kijk met de juryleden naar de tekening op de kaft.
  - Wat zie je op de kaft? Waar denk je dat het boek over gaat? Wat hebben de jongen en de leeuw met elkaar te maken?
  - Hoe denk je dat het boek er vanbinnen uitziet? Gaat het een grappig/saai/spannend/gek/mooi/... verhaal of boek zijn? Waarom denk je dat?
- Laat de kinderen vertellen over hun lievelingsdier. Probeer meerdere antwoorden bij de kinderen uit te lokken en laat ze nadenken over de sterktes van het dier en de mogelijke nadelen wanneer ze er mee samenwonen of samenspelen.
  - Wat is jouw lievelingsdier?
  - Zou je samen met je lievelingsdier ergens willen wonen of spelen? Waar en waarom? Wat kunnen jullie allemaal samen doen?
- Lees de titel voor. Leg het woord 'bijzonder' uit.

2. TIJDENS HET LEZEN

- Het boek bestaat uit drie delen. Het deel van Warre en het deel van Seppe zijn gelijkaardig qua opbouw en schrijfstijl. Lees de inleiding telkens rustig voor. Laat daarbij het nadenken van Warre en Seppe ook naar voor komen.

Pas dan verwoord je de drie ideeën. Sta eerst stil bij het dier/de baas. Vraag telkens aan de juryleden of zij dat dier als huisdier willen, of die persoon als vriend of baas. Ga dan verder met de tekst over het genoemde dier/baas. Leg op het einde van elk deel de nadruk op het alleen blijven zitten op de steen en in eigen gedachten achterblijven.
  - In het laatste deel (waarin ze samen zijn) kan je vertrekken vanuit de tekeningen. Eigenlijk zitten ze op dezelfde steen, maar ze hebben elkaar niet opgemerkt. Ze zien de bal!
  - Terwijl je het verhaal vertelt, kan je de kinderen rustig naar de tekeningen laten kijken. Laat ze hun eerste indrukken verwoorden.
  - Als een kind de bal ontdekt, vraag je ook de aandacht van de andere juryleden. Zij zullen hun focus verder in het boek dan vanzelf op de bal richten. Hun aandacht zal ook al snel gaan naar de andere oranje stukjes.
-

3. NA HET LEZEN

3.1. Beschouwing

- Vergelijk de verwachtingen van de juryleden bij het bekijken van de kaft met het verhaal en het boek.
  - Jullie dachten dat het een grappig/saai/spannend/gek/mooi/ ... verhaal ging zijn. Klopt dit?
Was het boek grappig/saai/spannend/gek/mooi/...?
  - Jullie dachten dat het boek ging gaan over...Was het zo? Wat wel en wat niet?
  - Wat vinden jullie de grappigste tekening?

3.2. Verhaal

- Waarom heeft het boek de titel “Een bijzondere vriend”? (Aanvankelijk denken Seppe en Warre aan bijzondere dieren en bazen. Uiteindelijk vinden ze elkaar. Ondanks dat ze beide doodgewoon zijn, is de vriendschap bijzonder.)
- Wat verwachten zowel Warre en Seppe van een vriend? Wat vinden ze belangrijk? Zowel in de tekst als in de tekening vind je gelijkaardige eigenschappen/verwachtingen terug.
  - Tekst:

Ze verwachten iemand waar ze “trots” op kunnen zijn, waar anderen naar kunnen opkijken. “Een koning of koningin”. Iemand die hen “beschermt”. Zonder dat je er “bang” voor hoeft te zijn. Die voldoende “tijd” heeft voor hen alleen zonder dat ze met te veel andere dingen bezig zijn. Die aan “hun zijde” staat. Iemand die samen “op avontuur gaat”.
  - Beeld:

Iemand die graag in het donker (met een sterrenkijker) naar de sterren kijkt. Iemand waar ze op kunnen leunen of letterlijk op kunnen zitten. Iemand die graag buiten is tussen gras, planten, onder een boom of op stenen en graag wat “ruimte” heeft. Die graag met een bal speelt. Maar die ook niet te ver weg gaat of die ze wat aan de leiband kunnen houden.

3.3. Eenvoud

- Het boek gaat over vriendschap in het dagdagelijkse leven in al zijn eenvoud en zonder er te veel over na te denken.
- Is het een gemakkelijke of moeilijke tekst? Korte of lange zinnen? Veel of weinig tekst? (Het zijn korte, eenvoudige, concrete zinnen. Voor de eigenschappen die zowel Seppe als Warre bijzonder vinden worden soms andere uitdrukkingen of synoniemen gebruikt. Vergelijk het boek bijvoorbeeld met het boek “Kijk dan toch!”, wat een langere en moeilijker tekst heeft.)

→ Hoe zien de tekeningen eruit? Is er veel of weinig kleur? Hoe zijn ze gemaakt? Wat valt op? (Er wordt veel witruimte gebruikt, zowel in de tekst als in de illustraties. Vergelijk de illustraties van “Mevrouw kiosk” en “Kijk dan toch!”. Daar wordt weinig witruimte gebruikt en veel meer kleur. Hier gebruikt de illustrator enkel zwart, wit en oranje als steunkleuren.)

3.4. Creatieve verwerking

MATERIAAL

-
- wit papier
  - gekleurd papier (bij voorkeur 1 kleur of papier met 1 patroon)
  - potlood
  - schaar
  - Pritt of lijm
-
- Laat de kinderen hun lievelingsdier in potlood op papier tekenen. Laat ze alleen de contouren tekenen.
  - Bekijk met de kinderen de illustraties in het boek en laat ze de arceringen zien. Laat de kinderen hun dieren zelf met streepjes inkleuren.
  - Vraag aan een ander kind (of het kind dat ernaast zit) om een gepast baasje bij het lievelingsdier te tekenen. Laat hen daarbij nadenken over de eigenschappen van het dier en op basis daarvan een baasje zoeken dat met die eigenschappen overeenkomt.
  - Geef de kinderen een stukje gekleurd papier. Daarmee kunnen ze een onderdeel van het baasje opvullen. Laat hen de nodige vorm uit het papier knippen en vervolgens met lijm opplakken.
  - Laat de kinderen ten slotte het geheel afwerken met potlood en het gekleurde papier. Zorg dat er nog voldoende wit blijft!
-

4. VERDER LEZEN

- Ik wil een meisje!: voor alle meisjes die een pony willen... / Michaël Escoffier en Matthieu Maudel (ill.) (Leopold, 2021)
boekenzoeker.be/ik-wil-een-meisje-voor-alle-meisjes-die-een-pony-willen
  - Vos, vogel en ik / Kristof Devos (De Eenhoorn, 2022)
boekenzoeker.be/vos-vogel-en-ik
  - Beer is nooit alleen / Marc Veerkamp en Jeska Verstegen (ill.) (Leopold, 2021)
boekenzoeker.be/beer-nooit-alleen
  - Ik blijf als het mag / Herman van de Wijdeven en Françoise Beck (ill.) (Querido, 2023)
boekenzoeker.be/ik-blijf-als-het-mag
-

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Mevrouw kiosk

Over het boek

Auteur: Anete Melece

Illustrator: Anete Melece

Vertaler: Edward van de Vendel

Uitgeverij: Lannoo

Over de maker

Anete Melece (*1983) werd geboren in Letland. Ze studeerde Visuele Communicatie aan de kunstacademie en werkte als grafisch designer in een verpakkingsbedrijf. Toen ze het gevoel kreeg 'vast te zitten' in haar werk, ging ze Animatie studeren. Ze maakt de korte animatiefilm "De kiosk", die je via de QR-code op het schutblad van het boek kan bekijken. Enkele jaren later maakte ze dit boek, dat werd vertaald in meer dan 20 talen. Ondertussen woont ze samen met haar echtgenoot en dochtertje in Zwitserland, waar ze volledig leeft van illustreren en animatiefilms maken. Eigenlijk zijn de film en het boek autobiografisch. Al beseft ze dat pas achteraf.

Korte inhoud

Olga werkt al jarenlang in een kiosk. Elke dag bedient ze vriendelijk haar klanten. Ze woont en leeft in haar kiosk en zit er zo letterlijk en figuurlijk 'in vast'. Ze droomt van reizen en mooie stranden. Wanneer een paar jongens haar chips stelen, staat heel haar wereld op zijn kop. Ze ontdekt dat ze met haar kiosk kan lopen. Als ze op een brug verstrikt geraakt in de leiband van een hond, valt ze in het water. Ze laat zich door de rivier gewillig wegvoeren. Uiteindelijk gooit een enorme golf haar op het strand. Ze begint er ijsjes te verkopen. Zonder zichzelf te verloochenen, wordt haar droom werkelijkheid.

1. VOOR HET LEZEN

- Bekijk met de kinderen de kaft van het boek en lees de titel. Leg uit wat een kiosk is. Je kan hierbij een foto gebruiken – zie bijlage 1.
- Bekijk de kaft en de volgende dubbele bladzijde en laat de kinderen vertellen wat ze allemaal zien. Wanneer je de kaft bekijkt, zie je al dat ze 'vastzit'.
  - Wat verkoopt de mevrouw allemaal?
  - Wat zie je nog?
- Laat de kinderen zelf door het raampje kijken.
  - Wat verkoop jij allemaal in jouw kiosk? (laat ze hier spelen en nadenken over wat zij graag zouden verkopen)
- In de tekst worden heel wat woorden gebruikt die de juryleden waarschijnlijk niet kennen (ochtendkrant, damesbladen, horoscopen, lottobriefjes, wegenkaart, reistijdschriften...). Om de kinderen vertrouwd te maken met deze woorden, kan je een winkeltje maken waar ze deze dingen kunnen komen kopen. Dit kan ook nadat je het boek helemaal via de prenten hebt bekeken.

2. TIJDENS HET LEZEN

- Laat de kinderen eerst het verhaal zelf vertellen via de prenten. Lees de tekst nog niet voor! Zorg dat ze de rode draad meehebben (zie korte inhoud).
  - Lees het boek nu voor. Zorg dat ze de woordenschat via spel al grotendeels onder de knie hebben. Zoom tijdens het lezen verder in op de prenten en kijk vooral naar de gelaatsuitdrukking van Olga. Zorg dat de manier van voorlezen overeenkomt met de stemming van Olga. Op die manier kan haar beleving en medeleven beter naar voor komen. (bv. snel flesje geven aan looper, mee verdrietig zijn met de vrouw met pech, dromerig kijken naar de bus met een dolfijn op, triest na het werk...)
-

3. NA HET LEZEN

3.1. Tekst en typografie

- De tekst werd handgeschreven met behulp van hoofdletters. In de 3e kleuterklas leren kinderen vaak deze letters. Laat ze het vergelijken met de tekst uit andere boeken (gedrukte tekst).
- Laat ze zelf ook een product dat ze willen verkopen in hoofdletters op een blaadje schrijven (zoals lijm, sokken... op de kiosk zijn geschreven).
- Laat de kinderen nadenken of de tekst iets inhoudelijks toevoegt aan het verhaal.
  - Wat vonden jullie het leukst/het meest interessant: enkel kijken naar de prenten of het voorgelezen boek met prenten en tekst? Waarom?

3.2. Vormgeving van het boek

- Het boek is helemaal opgebouwd rond het personage 'Olga': zie bijlage 2 - storyboard.
- In het boek worden paginagrootte tekeningen afgewisseld met tekeningen met tekst in de vorm van stripjes. Op die manier kan je het perspectief en de bewegingen van Olga goed volgen. Ook het standpunt en de mate van inzoomen verschilt doorheen het boek. Bv. de eerste dubbele tekening met het straatbeeld vs. de tekening waarop de rivier Olga meevoert. Dat heeft ook een effect op de kijker.
  - Wat is de grootste en de kleinste tekening in het boek? Welke tekening vind jij het mooist? Waarom? Wat is het effect van de grootte van de tekening? En van het standpunt? Kan je op elke tekening goed zien waar Olga naar kijkt of hoe ze zich voelt? Naar welke tekening wil jij lang kijken? Welke tekeningen volgen elkaar snel op?
- De animatiefilm (te bekijken via QR-code op het schutblad) was de inspiratiebron voor het boek, maar niet de basis van het boek. De auteur begon helemaal opnieuw met het schilderen van de beelden. Ze voegde heel wat achtergrond en details toe. Dat deed ze opdat de lezer langer naar de tekeningen zou kijken (zie ook nevenpersonages). Het komt vooral tot uiting in de grote tekeningen. De stripjes zorgen dan weer voor de vaart van het verhaal tussen de grote tekeningen.
  - Lijkt de film op het boek? Wat is er hetzelfde en wat verschillend?

3.3. Hoofdpersonage

- Olga is een warme, expressieve vrouw. Ze is vriendelijk en beleefd, maar ook een beetje verlegen. Ze is een houvast voor veel mensen. Ze praat met hen en verzorgt en bedient haar vaste publiek. Ze durft te dromen en te veranderen.
  - Wat vinden jullie van Olga? Wat is typisch voor Olga? Zouden jullie haar graag in het echt leren kennen? Waarom wel of niet?
  - Passen de kleuren in het boek bij Olga of niet? (Er wordt gebruikgemaakt van warme en expressieve kleuren.)

3.4. Nevenpersonages

- Doorheen het boek komen een aantal personages terug. Je kan het verhaal van elk van hen volgen en daar eventueel nog wat bij fantaseren.
  - De man met het hondje ontmoet ze terug op de (liefdes)brug. Het hondje laat haar in het water vallen en geeft zo nieuwe richting aan haar leven. Op het einde van het boek is het een blij weerzien.
  - De looper rent haar voorbij tijdens haar wandeltocht. Hij loopt op verschillende plaatsen. Zelfs aan het strand.
  - De vrouw met pech in de liefde vindt een partner. Heeft ze die man opgebeld in het park? Of belde ze toen nog naar haar vorige liefde?
  - De dame met de knot in haar haar woont boven een tangostudio. Danst ze daar? Of kijkt ze gewoon naar de voorbij wandelende Olga? Of is ze eerder een ramptoerist, die zelf ook niet goed uitkijkt bij het oversteken?
  - De eerste klant zit ook op een bankje in het park.
  - De toeristen houden duidelijk van ijsjes eten op reis. Ze doen dit in een cafeetje in de stad. Maar ook wanneer ze aan zee zijn.
  - En wie is de zonnende man met tiggertatoeage?
  - ...

3.5. Verwevenheid realiteit en fantasie

- De achtergrond van de tekeningen is gebaseerd op de geboortestad van Anete Melece, namelijk Riga.
  - Herkennen jullie foto's van Riga uit de bijlage 3 in de tekeningen?

3.6. Creatieve verwerking

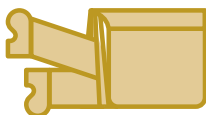
MATERIAAL

-
- oude kranten of tijdschriften
-
- plakkaatverf (of acrylverf)
-
- penselen
-
- eventueel mengschaaltjes
-
- keukenrol
-
- dun karton of dikker papier
-
- (playmobil)manneltjes
-
- kladpapier of wit papier
-
- potlood
-
- Pritt of lijm
-
- scharen
-

- Laat de kinderen een mannetje kiezen.
- Bekijk met de kinderen het storyboard van Olga.
- Laat hen een soort storyboard voor hun figuurtje maken.
  - Wie is jouw figuurtje? Hoe ziet hij eruit? Welke eigenschappen heeft hij? Wat is er leuk aan jouw figuurtje? Wat heeft hij aan? Wat doet hij graag? Waar droomt hij van?
  - Teken jouw personage met potlood op het (klad)papier
  - Gebruik verschillende potloodlijnen (zoals het hondje uit het boek, de getekende kranten...)
  - Waar woont jouw personage?
- Laat de kinderen een stukje krantenpapier knippen of een stukje uit een tijdschrift en plak het eventueel op een kartonnen of papieren ondergrond.
- Laat ze hun figuur in verf over tekenen op het stukje krant/tijdschrift.
- Laat ze nadenken over hun droomplaats. Een land of plaats waar ze graag naar toe gaan? Wat is een plek waar ze heel graag willen gaan wonen (zee, bergen, vulkaan, stad, bos, sneeuw, zon...)?
- Laat ze dit als achtergrond schilderen.
- Laat ze een naam verzinnen voor hun personage. Laat ze die in drukletters op het geschilderd stukje schrijven.

4. VERDER LEZEN

- Blad in de wind / José Sanabria en Maria Laura Díaz Dominguez (ill.) (Tiptoe, 2021)
boekenzoeker.be/blad-de-wind
  - De gele ballon / Charlotte Dematons (Lemniscaat, 2003)
boekenzoeker.be/de-gele-ballon
  - Het huisje zonder heks / Sophie Pluim (Ploegsma, 2023)
boekenzoeker.be/het-huisje-zonder-heks
  - Beer en het fluisteren van de wind / Marianne Dubuc (Querido, 2022)
boekenzoeker.be/beer-en-het-fluisteren-van-de-wind
-

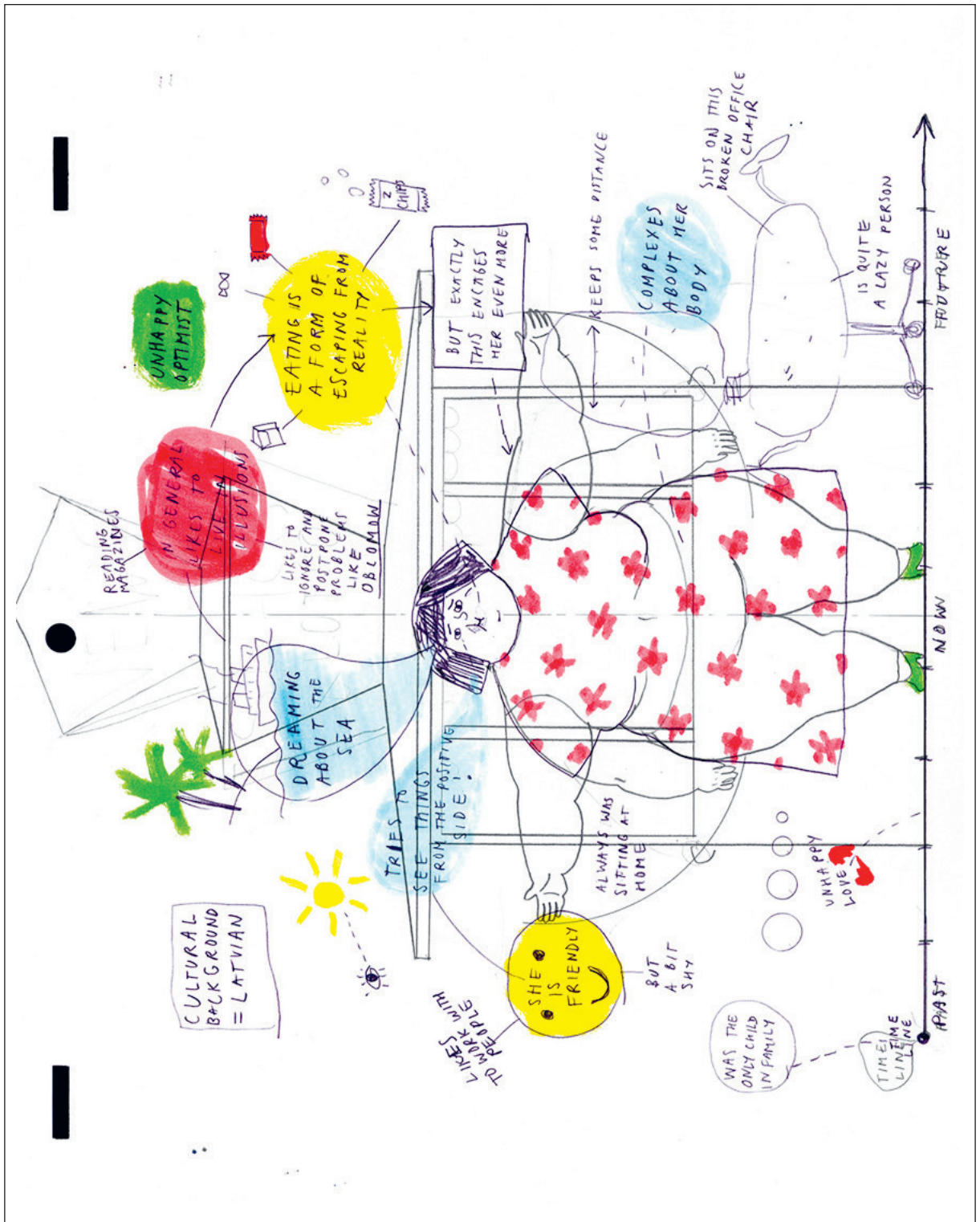
Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage 1

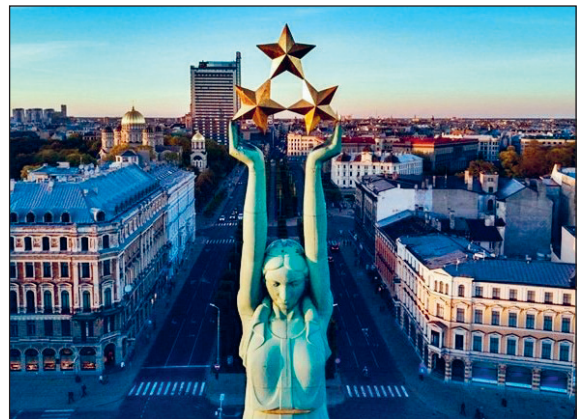
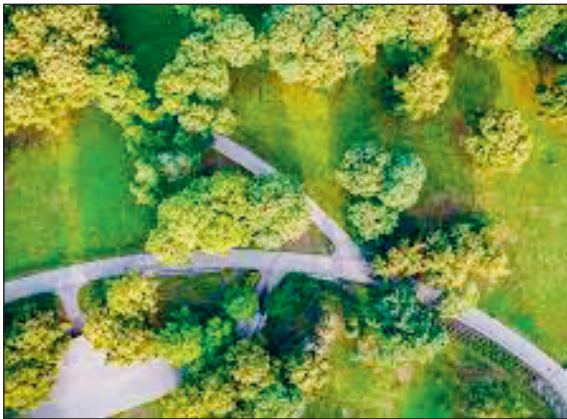

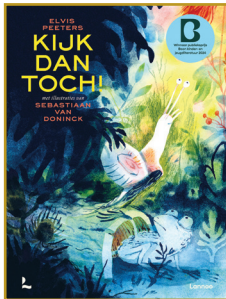
Bijlage 2

Bijlage 3b

Kijk dan toch!

Over het boek

Auteur: Elvis Peeters

Illustrator: Sebastiaan Van Doninck

Uitgeverij: Lannoo

Over de makers

Elvis Peeters is het schrijverspseudoniem voor Jos Verlooy (°1957) en zijn vrouw Nicole Van Bael (°1963). Wanneer ze een boek beginnen, schrijven ze elk een tekst rond een bepaald thema. Dat sturen ze vervolgens per e-mail naar elkaar door. Elk van hen begint dan te sleutelen aan de tekst van de ander. Om ten slotte alles bij elkaar te brengen in één tekst. Het duo is ondertussen een dertigtal jaar aan het werk. Ze schreven een heel oeuvre bij elkaar waaronder ook romans, theaterstukken en poëzie. Hun unieke uitgepuurde stijl met helder en poëtisch taalgebruik valt op. Hiermee wonnen ze al diverse literaire prijzen. De meeste boeken vertrekken vanuit een maatschappelijk engagement. Binnen de jeugdliteratuur is 'Meneer papier' wellicht hun meest bekende werk.

Sebastiaan Van Doninck (°1979) tekende de aquarellen bij de tekst. Ook hij is ondertussen al meer dan twintig jaar aan het werk. Waar hij vroeger vooral in opdracht werkte, ontwikkelde hij de laatste jaren steeds meer een eigen beeldtaal met meer ruimte voor het ongerepte toeval. De natuur is zijn grootste inspiratiebron. Als kind woonde hij in de buurt van een natuureservaat. Ondertussen verhuisde hij van de stad naar een bungalow in de bossen. Naast illustreren is hij ook schilder/tekenaar en heeft hij regelmatig eigen tentoonstellingen.

Korte inhoud

Een pad kruipt onder een stuk kreupelhout uit. Ze hoort de slak aankomen. Die schuifelt het stuk hout op. De pad kijkt de slak aan. De slak vertelt over een "bijzondere gebeurtenis die gaat plaatsvinden". Samen wachten ze hierop. Terwijl de slak de kleurschakeringen gadeslaat, kijkt de pad naar een stoet mieren, een bes, een merel, twee mussen, een bij, een distel, de weegbree en het zand. De slak geniet van het opkomende licht van de zon, terwijl de onrustige slak in de schaduw "niets ziet". Het lichtgebeuren ontgaat haar volledig. Na de zonsopgang gaat de opgewekte slak verder. Ze bots bijna op de grommende pad, die haar aanmaant "uit te kijken".

1. VOOR HET LEZEN

- Speel het spelletje "ik zie, ik zie wat jij niet ziet". Een kind kijkt rond en zoekt iets wat hij interessant vindt en letterlijk kan zien. Hij vertelt de anderen niet wat hij ziet, maar houdt het voor zich. De andere proberen te raden wat hij ziet.
- Speel het spelletje opnieuw met twee kinderen die met hun rug tegen elkaar zitten.

- Dit boek is een ode aan de ‘verwondering’, iets wat veel kleuters vaak nog heel sterk in zich hebben. Trek naar buiten en kijk rond en laat ze benoemen wat ze interessant/indrukwekkend vinden. Zoek een momentje waarbij je met z'n allen rustig naar iets kan kijken bv. een slak die op een muurtje naar boven klimt, de bewegende wolken, de kleuren van de lucht, een rondkruipend lieveheersbeestje, de groeven in een boom, enz. Laat hen met zoveel mogelijk woorden de veranderingen en details beschrijven. Dat is het handigste om te doen bij iets dat langzaam verandert. Je kan dan stilstaan bij elk klein verschilletje, beweginkje... Wanneer je niet de tijd hebt om naar buiten te gaan, kan dit ook binnen. Je kan bijvoorbeeld samen kijken hoe verdruppels van een blad van boven naar beneden lopen, hoe schaduwen zich vormen en bewegen, hoe een prisma de kleuren van de regenboog laat tevoorschijn komen, hoe water zich mengt met inkt, enz.
- Zoek samen met de kleuters naar een mooi (herfst)blaadje, een bloem, een steen, een takje, ... Laat ze vertellen waarom ze dit gekozen hebben of wat ze er opmerkelijk aan vinden. Zien de andere kinderen nog iets speciaals?
- In dit boek zit wat woordenschat die niet voor alle kleuters gemakkelijk is. Meestal zijn de woorden wel terug te vinden in de tekening. Weegbree en distel licht je vooraf even toe. Je kan eventueel vooraf wat plukken en dit meebrengen, zodat de kinderen het effectief kunnen zien. Een foto kan ook duidelijkheid bieden.

- **Opdracht**

MATERIAAL

-
- Wit (aquarel)papier
  - Potloden of kleurpotloden
  - (blaadjes, bloemen, steentjes, takjes, enz.)
-

- Wanneer je een groepje taalsterke kleuters hebt, kan je eerst een stukje voorlezen zonder dat je de tekening al laat zien. De kleuters kunnen dan tijdens of vlak na het luisteren met een potlood of kleurpotloden tekenen wat ze gehoord hebben. Op die manier krijgen de kinderen voeling met het beeldende en letterlijk beschrijvende taalgebruik. Zonder de illustraties te zien, kan je op basis van de tekst, de beelden voorstellen.
  - Geschikte stukjes:
    - Pagina 7: “Uit een piepklein kuiltje in het zand kruipt een mier tevoorschijn... In een lange stoet in de weer.”
    - Pagina 12: “Plots valt een bes uit de lucht. ... Ze pikt naar de bes.”
- Met minder taalsterke kleuters kan je deze tekenoefening ook doen. Trek met een blad papier en potlood naar buiten en laat ze één specifiek iets tekenen. Of gebruik de meegebrachte bloemen, takjes, steentjes... Zorg ervoor dat ze goed de vormen natekenen en oog hebben voor details.

---

2. TIJDENS HET LEZEN

- Lees de tekst rustig en traag voor. Houd de illustratie tijdens het lezen goed zichtbaar. Op die manier kan jij en/of de kleuters gelijktijdig aanwijzen waarover het precies gaat. Het hoeft niet te expressief te zijn. Op die manier komt het beschrijvende en poëtische tot zijn recht.
- Laat de kleuters ook voldoende lang kijken naar de illustratie. Vaak voegt die nog iets toe aan de tekst. Enkele voorbeelden:
  - Pagina 1-2: de pad ziet het lekkere spinnenhapje niet.
  - Pagina 3-4: “De pad kijkt achterom”. Wat zou ze zien?
  - Pagina 11-12: de pad kijkt met open mond
- Sta per illustratie ook stil bij de ogen van de pad en de slak. Ze vinden elkaar niet in het kijken.
  - Waar kijkt de pad naar? Waar kijkt de slak naar? Zien ze hetzelfde of iets anders?
- Wanneer de pad aan het woord is, kan je haar onbegrip en ongeduld in je stem laten horen. Ze wordt ook alsmar grommender naar het einde toe. Wanneer de slak aan het woord is, kan je haar vraag om niet gestoord te worden en haar aanmaning om uit te kijken wat sterker uitdrukken. Zij is lichter en vrolijker dan de pad. Na het einde toe wordt de tegenstelling tussen beiden meer uitvergroot.

- De ritmiek en het klankspel in de tekst zijn verschillend naargelang de pad of de slak kijkt.
  - De pad is eerder gelijkmatig en kort en er komt iets meer expressie en beweging in het stuk van de mussen om daarna weer trager en gelijkmatiger te worden.
  - Bij de slak komt het hoogtepunt in het dansen van de distel en het licht. De tekst en zinnen worden uitgebreider en beweeglijker. Dat mag je ook laten horen in het klankspel van de tekst. Het wordt een melodie, waarop je kan dansen.
  - Op de laatste pagina's draait de sfeer helemaal om. Dit mag heel duidelijk voorgelezen worden.

3. NA HET LEZEN

3.1. Beschouwing

- Wat vonden jullie van het boek?
  - Grappig einde? Humor? Langdradig of mooi/poëtisch? Filosofische onderlaag (uitnodiging tot beter en anders kijken, ode aan de natuur, verwondering over dagdagelijkse schoonheid in zowel wat licht en groots is als in wat donker en klein is)

3.2. Personages

- Hoe bewegen de dieren zich? Zijn het eerder snelle of eerder trage dieren? Bewegen zij veel of weinig?
  - Er wordt gekozen voor trage dieren. Het gaat om het aanschouwen van stiltemomenten in de natuur.
  - Laat de kinderen bewegen zoals de slak of de pad tijdens de tekst of zoals in de beelden
- Wat zijn de eigenschappen van de slak en de pad? Zijn ze hetzelfde of verschillen ze? Hoe voelen ze zich?
  - De slak is extatisch. Ze gaat op het einde weg met "haar kop in de wolken". Ze gaat helemaal op in het licht van de zon en laat zich letterlijk verwarmen. Ze wacht geduldig af en kijkt uit naar "wat er gaat gebeuren". Ze heeft er vertrouwen in en laat zich niet van haar stuk brengen door de pad. Ze ondergaat de omgeving. Ze zoekt schoonheid in wat groots en licht is.
    - Dit wordt weergegeven in de langere stukken tekst met veel klankenspel en uitgebreide beschrijvingen
    - De slak bevindt zich meestal in het licht en heeft meestal een lichtere kleur dan de pad.
  - De pad is ongeduldiger en sceptischer. Zij verveelt zich en kijkt eerder naar het concrete in de schaduw. Zij is wat humeuriger en probeer te zoeken naar wat er gebeurt, maar tast wat in het duister.
    - Zij beschrijft wat er gebeurt zonder er veel gevoel of verbeelding aan toe te voegen.
    - Zij zit meestal in de donkere achtergrond.
    - Meestal is ze donker weergegeven behalve op de stukken dat ze onder de indruk is van wat ze ziet (p.10-11-12-13-14-15). Op die momenten zijn de achtergronden van wat ze ziet ook lichter.
  - Beide dieren hebben hun eigen manier van kijken en vinden elkaar daar niet in.

3.3. Kleuren en spel van licht en donker

- Bespreek de tekeningen
  - Welke kleuren worden in het boek gebruikt? (Warme kleuren, donkerblauw en groen t.o.v. lichtgroen, geel, oranje en rood)
  - Zijn de tekeningen allemaal goed afgelijnd of niet? (Door het gebruik van aquarelverf, sluiten de tekeningen goed aan bij het grillige en onverwachte van de natuur. De prenten zijn dynamisch.)

- **Opdracht**

Laat de kinderen kennismaken met de techniek van aquarel

MATERIAAL

- Wit (aquarel)papier
- Ecoline of 3 kleuren inkt (donkere kleur en lichte kleur)
  - Je kan eventueel ook waterverf gebruiken (beperk dan wel het aantal kleuren)
- Blaadjes, bloemen, steentjes, takjes, enz. ofwel de reeds gemaakte tekeningen: zie eerste oefening

-
- Penselen
  - Bekertjes water
  - Keukenrol of vodjes
  - Eventueel gom
-

- Geef de kinderen hun gemaakte potloodtekening of iets dat ze kunnen schilderen.
- Geef hun een blaadje papier. De kinderen kunnen ofwel schilderen op hun potloodtekening ofwel het getekende overschilderen op een ander blad. Achteraf kunnen ze de potloodlijnen ook uitgommen.
- Geef ze elk 3 kleuren, waarvan er één donker is en één licht.
- Laat hen hun voorwerp/gebeurtenis schilderen. Laat hen eerst nadenken over wat ze donker willen maken en wat licht. Wanneer de kinderen lichter willen schilderen, kunnen ze dit doen door hun penseel langer in het bekertje water te houden of wat meer water op hun blad te doen vooraleer ze verder schilderen.
- Laat ze ook nadenken over welke stukken blad ze wit willen laten en welke stukken ze willen schilderen.

---

4. VERDER LEZEN

- Zaklamp / Lizi Boyd (Moon, 2016)
boekenzoeker.be/zaklamp
  - Naar buiten / Deborah Underwood en Cindy Derby (Flamingo, 2022)
  - De grote egel en de kleine egel: wacht nog even! / Britta Teckentrup (Hoogland & Van Klaveren, 2022)
  - Een deur in het bos / Yoeri Slegers (De Eenhoorn, 2021)
boekenzoeker.be/een-deur-het-bos
  - Heb jij misschien Dinosaurus gezien? / David Barrow (Gottmer, 2023)
boekenzoeker.be/heb-jij-misschien-dinosaurus-gezien
-

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage

De bril van Beer

Over het boek

Auteur: Leo Timmers

Illustrator: Leo Timmers

Uitgeverij: Querido

Over de maker

Leo Timmers is een gevierd auteur en illustrator. Op zijn twaalfde begon hij al strips te tekenen. Na zijn studies *publiciteit en grafische vormgeving* illustreerde Leo Timmers verschillende tijdschriften en prentenboeken. Het eerste prentenboek dat hij zelf ook schreef was "Blij met mij". Het was meteen een succes en werd bekroond met een Boekenpluim. Leo Timmers viel nadien meermaals in de prijzen met zowel de Boekenpauw als de Leesjury (de Kinder- en Jeugdjury Vlaanderen) en een Zilveren Griffel. Bekende titels zijn: "Garage Gust", "Een huis voor Harry", "Aap op straat", "Meneer René", "Monstermeer" ... Zijn boeken verschijnen ondertussen in meer dan 25 landen.

Korte inhoud

Beer kan zijn bril niet vinden. Misschien weet zijn vriend Giraf waar de bril van Beer is? Zonder bril op zijn neus gaat Beer op pad. Onderweg ziet hij dieren die er nooit eerder waren: een olifant, een krokodil, een flamingo, een hert. Hoe kan dat nu? Als Giraf hem zijn bril teruggeeft, ziet Beer alles weer helder. Hij vertelt enthousiast over de nieuwe dieren die hij zag. Samen gaan ze op zoek, maar de dieren zijn verdwenen. Zou de bril stuk zijn?

De bril van Beer is een vrolijk en humoristisch prentenboek over een verstrooide beer. Het papieren brilletje bij het boek is een leuk extraatje. Dit prentenboek is een ode aan de fantasie. Wat kan je allemaal ontdekken als je de werkelijkheid door een andere bril bekijkt? Met een minimum aan tekst vertelt Leo Timmers een grappig verhaal waarbij de beelden de tekst aanvullen.

1. VOOR HET LEZEN

MATERIAAL

- papieren brilletje of oude brillen
- verrekijker of vergrootglas
- speelgoedknuffel van een beer
- afbeeldingen van dieren of speelgoeddiertjes

1.1. Met of zonder bril

In het prentenboek kan Beer niet zo goed zien zonder zijn bril. Zet een papieren brilletje of oude bril op een knuffel van een beer. Vertel de kinderen dat Beer niet goed kan zien. Laat hen eventueel zelf eens door enkele oude brillen, een verrekijker of vergrootglas kijken om te ervaren hoe het voelt om iets minder goed of beter te zien. Ga hierover in gesprek met de kinderen. Zorg ervoor dat de kinderen de functie van een bril (leren) kennen.

- Ken je iemand die een bril draagt?
- Waarom heb je een bril nodig?
- Wanneer draagt iemand een bril?
- Kijk eens door een vergrootglas/verrekijker/bril. Wat gebeurt er als je door een bril kijkt?

1.2. Ik zie, ik zie wat jij niet ziet

In het boek komen allerlei dieren aan bod. Je kan op voorhand de voorkennis activeren of namen van de dieren aanbrengen via het spelletje 'Ik zie, ik zie wat jij niet ziet'. Leg de afbeeldingen van de dieren die in het boek aan bod komen zichtbaar op de tafel. Zet de bril op bovenop het hoofd van knuffel Beer (zoals op de cover van het boek). Zonder bril ziet Beer niet zo goed. Laat Beer onderstaande zinnen zeggen. De kinderen raden wat Beer zou kunnen zien. Als ze het juist raden, kijkt Beer door de bril en kan hij 'zien' of het antwoord juist is. Gebruik hierbij steeds het juiste lidwoord (de olifant, de giraf, het hert ...)

- Ik zie, ik zie wat jij niet ziet en het is donkergroen (de krokodil).
- Ik zie, ik zie wat jij niet ziet en het is grijs (de olifant).
- Ik zie, ik zie wat jij niet ziet en het is roze (de flamingo).
- Ik zie, ik zie wat jij niet ziet en het is geel (de leeuw).
- Ik zie, ik zie wat jij niet ziet en het is bruin (het hert).

Bij oudere kinderen kan je de foto's uitbreiden met details uit het boek: de paddenstoel, de muis, het roodborstje, de sprinkhaan, de slak, de bij, de vlinder ...

Je kan ook de beschrijvingen uitdagender maken: het dier heeft scherpe tanden, het dier heeft een lange nek, het dier heeft een slurf...

1.3. De bril van Beer

- Toon de cover van het prentenboek. Op de kaft heeft Beer de bril op zijn hoofd, niet op zijn neus. Laat de kinderen reageren en stel indien nodig zelf enkele vragen.
  - Waarom zou de bril van Beer op zijn hoofd staan?
  - Heb jij al eens iemand gezien met een bril op het hoofd?
- Lees de eerste regels op de achterkaft voor. 'Beer is zijn bril kwijt. Die ligt vast bij zijn vriend Giraf'.
  - Wat zal er gebeuren als Beer zonder bril naar Giraf gaat?
  - Hoe kan Giraf Beer helpen?
- Lees de laatste regel op de achterkaft. 'Onderweg naar Giraf ziet Beer dieren die hij daar nooit eerder zag.'
- Focus op het luisterdoel:
  - Wat zal er gebeuren tijdens de zoektocht van Beer?
  - Zullen we samen ontdekken welke dieren Beer denkt te zien?

2. TIJDENS HET LEZEN

Lees het boek interactief voor. Laat de kinderen spontaan reageren bij het bekijken van de prenten, voordat je de tekst voorleest. Het boek zit boordevol humoristische details waarop je de kinderen kunt wijzen.

- Op de titelpagina zie je hoe Beer op zoek is naar zijn bril. Tijdens zijn zoektocht vliegen allerlei spullen uit het raam.
- Bij de start van het verhaal zie je Beer met zijn bril op zijn hoofd. De spullen die zonet uit het raam vlogen liggen nu op een rijtje op de grond. Er liggen best wel wat gevaarlijke spullen op de grond, zoals een hamer en een schaar. Als dat maar goed afloopt...
- Als Beer op weg gaat naar Giraf, zie je hoe hij paddenstoelen vertrappelt en hoe hij in een plas stapt.
- Geef de kinderen voldoende tijd om de afbeeldingen te bekijken en laat hen spontaan reageren. Laat de kinderen eerst raden welk dier Beer denkt te zien, voordat je het antwoord geeft via de tekst. Ga ook samen met de kinderen op zoek naar de kleine diertjes die wel écht te zien zijn, zoals het roodborstje, de eekhoorn, de sprinkhaan, de muis, de slak, de vlinder en de bij.

- Laat de kinderen in het midden van het verhaal even samenvatten wat er gebeurde. Beer is bij Giraf. Wat is er gebeurd? Blader even terug in het boek samen met de kinderen.
  - Waarom staan de letters Giraf zo groot?
  - Waarom is Beer zo verbaasd?
  - Beer dacht dat Giraf een slang was. Welke andere dieren dacht Beer te zien?
  - Beer zegt: "Ik wist wel dat mijn bril hier lag". Wat betekent dat? Hoe kijkt Giraf hierbij?
  - Beer beseft niet dat hij zijn bril de hele tijd bij zich had. Ben jij al eens iets kwijtgeraakt?
  - Hoe kan je iets terugvinden?
  - Wat zal er gebeuren als Beer de 'nieuwe dieren' toont aan Giraf?
  - Giraf ziet de nieuwe dieren niet. Hoe komt dat? Is de bril van Beer stuk?
  - Zie je andere dieren op de prenten?

3. NA HET LEZEN

3.1. Terugblik

Laat de kleuters reageren op het verhaal. Blik terug op de luistervraag en laat de kinderen het verhaal spontaan beoordelen.

- Weten we nu welke dieren Beer gezien heeft?
- Heeft Beer de dieren echt gezien, denk je?
- Hoe zouden we Beer kunnen helpen om zijn bril niet meer kwijt te raken?
- Vind jij het een fijn verhaal of niet? Wat vind je fijn?
- Vind je het een grappig verhaal? Wat was er grappig?
- Is je iets opgevallen aan de tekeningen? (bv. veel wit)
- Heb je een favoriete tekening?
- Welke dieren zaten verstopt in het verhaal?
- Welk dier kan je op de schutbladen zien (van heel dichtbij)?

3.2. Creatieve verwerking

MATERIAAL

• Prenten van landschappen uit tijdschriften
• stiften
• oogjes
• kleine diertjes of voorwerpen in een voelzak...
- Laat de kinderen een prent van een landschap kiezen. Laat hen goed kijken naar het landschap. Kunnen ze zelf ook een dier of voorwerp ontdekken? Help de kinderen om het dier dat ze 'ontdekken' zichtbaar te maken door een omtrek, oogjes, tanden, een staart ... te tekenen op de foto. Je kan ook (eerst) samen kijken naar een groot landschap en de fantasie van de kinderen stimuleren.
  - Je kan met de kinderen naar buiten gaan. Voor Beer waren de zonnebloemen net leeuwen. De roze bloemen leken op flamingo's. Zijn er andere bloemen of struiken die lijken op dieren? Als er wolken zijn buiten, kan je met de kinderen de wolken bekijken. Welke dieren of voorwerpen zien ze in de wolken?
  - Je kan de kinderen voorwerpen laten verzamelen of foto's van voorwerpen geven, zoals een borstel, een lepel, een stoel, een steen, een broccoli... Hoe kan dit voorwerp een dier worden? Denk samen na of laat hen de foto's met stift bewerken. Ter inspiratie kan je het boek tonen "Zie jij wat ik zie?" van Tineke Meirink, (Ploegsma, 2022).
  - De kinderen kunnen ook zelf fantasiedieren of een bril ontwerpen. Om het eenvoudiger te maken kan je eventueel een sjabloon aanreiken.

3.3. Wat als je niet goed ziet?

Het boek "De bril van Beer" leent zich ertoe om verder in te zoomen op de werking van het oog.

- Laat de kinderen ervaren hoe het is om niet goed te zien door hen geblinddoekt een parcours te laten afleggen onder begeleiding van een vriendje.
  - Gebeuren er bij hen ook 'ongelukjes' zoals bij Beer?
  - Hoe voelt het om niet goed te kunnen zien?
 Je kan ook een parcours laten afleggen met één afgedekt oog. Lukt dat? Je kan de kinderen een stok geven om te voelen hoe het parcours verloopt.
- Je kan verschillende dieren of voorwerpen in een voelzak of voeldoos steken. Laat de kinderen elk om beurt even voelen. Koppel daarna in groep terug. Welke voorwerpen/dieren konden de kinderen herkennen door te voelen?
- Je kan de kinderen zoals bij de oogarts plaatjes geven die steeds kleiner worden. Via Pinterest kan of Google kan je verschillende voorbeelden vinden. Welke dieren kunnen ze wel/niet herkennen? Je kan ook een blad met dieren geven en de kinderen telkens een stapje achteruit laten zetten. Hoe ver kunnen ze zien?

3.4. Grappige weetjes

Je kan het voorleesmoment afronden met enkele fijne weetjes over (dieren)ogen. Je kan weetjes plukken uit de boekentips hieronder. Wist je dat...

- meisjes veel vaker knippen met hun ogen dan jongens (dubbel zoveel)?
- je niet kan niezen met je ogen open, want anders vallen je ogen eruit?
- pasgeboren baby's geen kleuren kunnen zien?
- sommige dieren meer dan twee ogen hebben? Een krabspin heeft acht ogen, een honingbij heeft vijf ogen?
- vissen slapen met de open ogen?
- ...

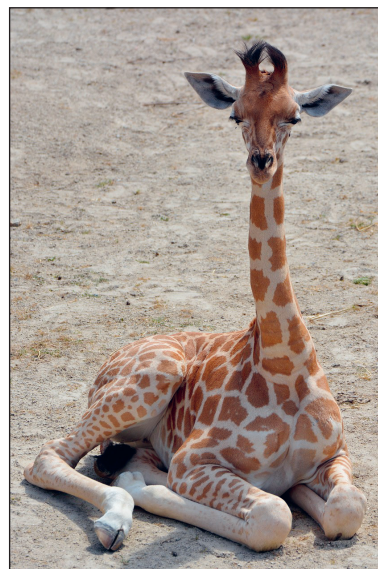
4. VERDER LEZEN

- Allemaal oogjes / Mylo Freeman (Clavis, 2008) boekenzoeker.be/allemaal-oogjes
- De oogarts / Liesbet Slegers (Clavis, 2020)
- Zie jij wat ik zie? / Bruno Heitz (Lannoo, 2007) boekenzoeker.be/zie-jij-wat-ik-zie
- Ik zie, ik zie wat jij niet ziet / Agnese Baruzzi (De Vier Windstreken, 2017) boekenzoeker.be/ik-zie-ik-zie-wat-jij-niet-ziet
- Zie jij wat ik zie / Tineke Meirink (Pleogsmas, 2022) boekenzoeker.be/zie-jij-wat-ik-zie-0
- Ik zie, ik zie, / Eef Rombaut en Leen Vanbroekhoven (ill), (Abimo, 2016) boekenzoeker.be/ik-zie-ik-zie
- Ik zie, ik zie : over kijken en zien, brillen, braille en camouflage / Romana Romanyshyn, Andriy Lesiv, (Lannoo 2022) boekenzoeker.be/ik-zie-ik-zie-over-kijken-en-zien-brillen-braille-en-camouflage
- Zelfs uiltje moet nog leren / Ellen Delange, Connie Snoek (ill), (Clavis, 2022) boekenzoeker.be/zelfs-uiltje-moet-nog-leren

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage 1

- Beer: Bron: Pixababy (Bergadder)
- Flamingo: Bron: Pixababy (Tonywuphotography)
- Krokodil: Bron: Pixababy (Pfüderi)
- Olifant: Bron: Unsplash (Wolfgang Hasselmann)
- Hert: Pixababy (hashan)
- Giraf: Bron: Pixababy (Ben_Kerckx)

De brug

Over het boek

Auteur: Eva Lindström

Illustrator: Eva Lindström

Vertaler: Mijke Hadewey van Leersum

Uitgeverij: Clavis

Over de maker

Eva Lindström (°1952) is een Zweeds prentenboekenmaker. Ze begon haar carrière als maker van strips voor kranten. Haar absurde humor en specifieke personages vielen toen al op. Daarna maakte ze voor verschillende auteurs de illustraties. Vanaf 1988 deed ze het volledig zelf. Ondertussen heeft ze een 35-tal prentenboeken geschreven en getekend. Ze won verschillende prijzen waaronder de prestigieuze Astrid Lindgren Memorial Award en Hans Christian Andersen Award. Ze heeft een eigen artistieke stijl, die vertrekt vanuit de chaotische en ongeordende manier waarop kinderen denken. Haar boeken worden gekenmerkt door zowel humor en hoop als door donkerte en melancholie. Ze zetten aan tot meervoudige interpretatie los van elk moreel oordeel. Het leven van elke dag wordt afgewisseld met existentiële vragen. Met haar boeken richt ze zich tot alle leeftijden.

Korte inhoud

Een varken wordt in zijn reis gestopt door een wolf, die aangeeft dat “de brug verderop is afgesloten”. De wolf neemt het varkentje mee naar huis, waar hij mag wachten en een kopje koffie krijgt. Ze praten wat over en weer. En dan kan het varken zijn reis verderzetten. Naar de brug? Volgens de kraai is er geen.

1. VOOR HET LEZEN

- Eva Lindström schrijft haar boeken vanuit een sfeer en stemming rond een bepaald thema. Ze laat veel ruimte voor associëren en fantaseren. Ze wil de kinderlijke logica aan bod laten komen. Fantaseren gaat vanzelf bij de meeste kleuters, maar het oproepen van sferen kan moeilijker zijn.

- **Opdracht**

MATERIAAL

- Afbeeldingen van surrealistische schilderijen (zie bijlage)
- waterverf
- penselen
- bekertjes water
- keukenrol
- aquarelpapier of wat dikker wit papier

- Vraag de kinderen naar de gevoelens die ze kennen en laat ze bij elk gevoel verschillende woorden associëren.

- Bekijk met hen de surrealistische schilderijen en vraag naar hun gevoelens en associaties.
  - Laat de kinderen één schilderij kiezen of laat ze vertrekken vanuit hun eigen gevoel hier nu vandaag.
  - Laat ze een kleur kiezen, die past bij hun gevoel of impressie.
  - Laat ze het papier met de kleur vol schilderen. Laat ze heel veel water gebruiken, zodat het een licht laagje is. Dan kunnen de kinderen het op het einde nog gebruiken om het verder af te werken met hun eigen verhaal.
-

2. TIJDENS HET LEZEN

- Lindström houdt haar verhaallijn steeds sober. Het verhaal gaat zachtjes vooruit. Ze wil elk kind/volwassene er zijn eigen verhaal in laten ontdekken. Ze geeft bewust geen uitleg of duiding. Lees het daarom ook voor zonder zelf al te veel suggesties te doen. Blijf rustig, neem veel tijd en laat de kinderen spontaan beschrijven en associëren. Probeer hen te stimuleren om zo veel mogelijk hardop te zeggen wat ze allemaal zien, denken, voelen en voorspellen. Elk kind mag zijn idee hebben. Er is geen juist of fout!
  - Met of zonder dreiging
    - Sommige kinderen zullen niets van een dreiging zien. Dan is het gewoon een reisverhaal, waarin er een moment van wachten zit. Op de achtergrond is men gewoon bezig met het kappen van een bos. Misschien voor een brug? Zelfs dat hoeft niet per se.
    - Sommige kinderen zullen wel iets van een dreiging zien. Ze gaan uit van de symboliek 'wolf' (en eventueel de drie varkentjes). Lindström speelt namelijk met de verwachtingen die we hebben over de rol van de wolf in een verhaal.
  - Elementen die kunnen wijzen op dreiging:
    - P.3-4: Is het een zaag voor bomen of een wapen, ronddrijvend hout voor de brug
    - P.5-6: "Kom maar even mee" in combinatie met tanden en blik van de wolf, geschilderde of verkleurde bomen
    - P.7-8: dreigende schaduw van het huis, donkerte in de ramen en rond de andere wolf
    - P. 9-10: "Uitstekend." In combinatie met de blik van de wolf, koffer van giraffenvel (die daarvoor daar was?), benzine om iets in brand te steken
    - P.11-12: Schilderij van een andere brug
    - P.13-14: Hakbijl buiten om bomen af te hakken of iemand/iets te raken, donkere binnenmuur
    - P. 15-16-17-18: Het varkentje neemt geen koekje, "afgelegd", kaars en lucifer onder schilderij als soort bom?
    - P.23-24: "Hier is helemaal geen brug.", boom die doormidden is gezaagd
    - ... (de kinderen hebben wellicht nog meer suggesties)
  - De personages spreken voor zich. Geef elk personage een eigen stem. Maar wijk niet te veel af van je eigen stem. Op die manier houd je opnieuw veel open en kunnen de kinderen er hun personage van maken. Kijk naar de blik van het personage en zijn positie in de gehele tekening. Verzin daarbij een stem en intonatie. Probeer de dialogen zo gewoon en neutraal mogelijk te houden. Het moet wat lijken op dagdagelijkse 'small talk'. Houd het luchtig.
-

3. NA HET LEZEN

3.1. Personages

- Varken
  - Hoe ziet het varken eruit? Wat is de vorm van zijn lichaam? Klein of groot? Ziet hij er levensecht uit of niet? Hoe voelt hij zich?
  - Lijkt hij op de varkens op een boerderij of op mensen? Is het een kind of een volwassene?
- Wolven
  - Wat valt er op bij de wolven? Lijken zij op de wolven die in het bos leven? Hoe ziet hun lichaam eruit? Levensecht of verzonnen?

- Hoe kijken zij? Wat denken zij? Wat willen ze? Wat doen ze?
- Lijken zij op elkaar? Waarin verschillen ze? Zijn het volwassenen of kinderen? Vrienden of een koppel? Welke eigenschappen hebben zij?

3.2. Compositie

Bekijk met de kinderen de tekeningen nog eens grondig na elkaar. Elke tekening heeft zijn eigenheid en nodigt uit om rond te kijken. Je aandacht wordt niet door één specifiek element getrokken. De personages staan waar ze denken te moeten staan in een soort natuurlijke wanorde. Wanneer je verder bladert, staan ze ook nooit op de plaats waar je denkt dat ze gaan staan. De verhoudingen kloppen ook niet allemaal.

- Welke sfeer/stemming roept de pagina op?
- Wat is binnen? Wat is buiten?
- Welke vormen worden veel gebruikt?
- Wat is groot? Wat is klein? Klopt dit met elkaar?
- Is er een verschil met de vorige/andere pagina('s)?
- Vind je de tekeningen mooi of lelijk of ...?
- Heb je de tekst nodig in het verhaal? Of zou je het verhaal ook los van de tekst kunnen vertellen? (Tekst en beeld staan in dit boek in voortdurende interactie. Ze hebben elkaar nodig. De tekst is tot een minimum beperkt.)

3.3. Kleurgebruik

Bekijk met de kinderen het kleurgebruik. De illustrator gebruikt overwegend lichte kleuren, maar er zijn ook donkere tinten te zien. Bovendien wordt er gespeeld met licht (en schaduw).

- Waar is het donker? Waar is het licht?
- Welk effect heeft dat? Welk gevoel heb je bij het kleurgebruik in het algemeen? En per tekening?

3.4. Perspectief

Het perspectief klopt nooit volledig. Je kan vanuit verschillende invalshoeken naar de tekening kijken. Zowel de achtergrond als de personages zijn hoekig.

- Welke verschillende lagen zijn er? Lucht, grond, achtergrond...
- Hoe staan de personages t.a.v. elkaar?

3.5. Open einde

Het boek heeft een open en onverwacht einde. Het kan de kinderen aanzetten om verder te fantaseren. Het maakt bovendien dat elke unieke lezing kan blijven bestaan.

- Wat vind je van het einde?
- Wat denk je dat er nu echt gebeurd is? Is er een brug of niet? Verzon de wolf het of niet? Wat waren de bedoelingen van de wolf/wolven? Wat deed het varkentje daar? En de kraai?
- Hoe gaat het verhaal verder?

• Opdracht

MATERIAAL

-
- Beschilderde papieren
  - Waterverf, water, penselen, huishoudrol
-

- Laat de kinderen het einde van het verhaal verder schilderen. Vertrek vanuit hun beschilderd papier. Laat ze dit doen in verschillende lagen op elkaar en vertrekkend vanuit verschillende afgebakende stukken op papier zoals in het begin van volgend filmpje: [youtube.com/watch?v=cuEZf-3QUKM](https://www.youtube.com/watch?v=cuEZf-3QUKM)
- Gebruik veel water! (zeker voor de onderste lagen)

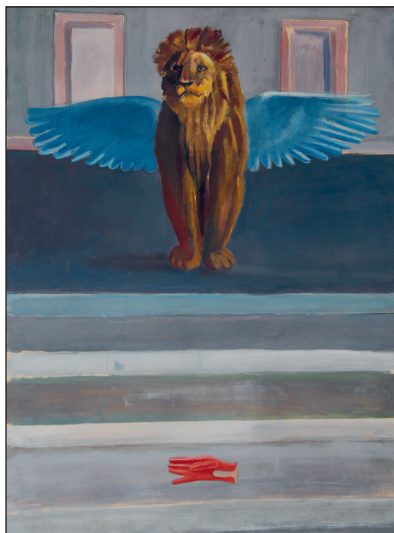
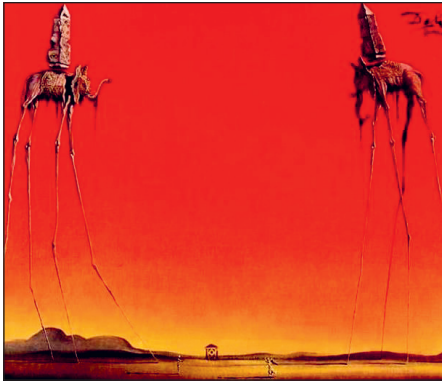
4. VERDER LEZEN

- Rood rood Roodkapje / Edward van de Vendel en Isabelle Vandenabeele (ill.) (De Eenhoorn, 2016)
boekenzoeker.be/rood-rood-roodkapje
  - Een tijger in de trein / Maresa Dulak en Rebecca Cobb (ill.) (Qerido, 2024)
boekenzoeker.be/een-tijger-de-trein
  - De drie broertjes Bok / Mac Barnett en Jon Klassen (ill.) (Volt, 2022)
boekenzoeker.be/de-drie-broertjes-bok
  - Ben je bang in het bos, Grote Wolf / Jan de Kinder (De Eenhoorn, 2016)
boekenzoeker.be/ben-je-bang-het-bos-grote-wolf
-

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage 1a

Bijlage 1b

Bijlage 1c

Vis en krab

Over het boek

Auteur: Marianna Coppo

Vertaler: J.H. Gever

Uitgeverij: Gottmer

Over de maker

Marianna Coppo is Amerikaanse/ Italiaanse auteur en illustrator. Ze woont en werkt in Rome. Ze is bekend geworden door de volgende boeken: "Petra" (2019), "Het verhaal dat te laat kwam" (2021) en "Een leuke stomme dag" (2023)

Korte inhoud

Het is bedtijd. Alle dieren in het aquarium maken zich klaar om te gaan slapen. Ook Vis en Krab. Maar Vis hoort enge geluiden en piekert zich suf. Gelukkig kan Krab Vis tot rust brengen met kamillethee en een luisterend oor. Zo valt Vis uiteindelijk zorgeloos in slaap. En Krab? Wat moet hij met al die zorgen van Vis?

1. VOOR HET LEZEN

- Filosofer met de juryleden over vriendschap. Het is de bedoeling bij het filosoferen dat jijzelf als begeleider geen mening of antwoorden geeft, maar het denken van de kinderen stimuleert. Als begeleider stel je vragen en zorg je ervoor dat iedereen aan bod kan komen. Dit zijn enkele voorbeeldvragen:
    - Wie van jullie heeft een vriend?
    - Wie kan vertellen wat een vriend eigenlijk is?
    - Heeft iedereen vrienden nodig?
    - Hoe snel kun je met iemand vrienden worden?
    - Hoeveel vrienden kun je maximaal hebben?
    - Kun je vrienden worden met iemand die je vriend niet wil zijn?
    - Lukt het altijd om vrienden te worden als je iemand leuk vindt?
    - Is samen leuke dingen doen genoeg om vrienden te zijn?
    - ...
  - Ga vooral naar de diepte en stel bijvragen zoals:
    - Hoe weet je dat?
    - Wie bepaalt dat?
    - Zou het ook anders kunnen zijn?
    - Is dit altijd zo?
    - Kun je een voorbeeld geven?
    - ...
- Laat je bij het stellen van je vragen vooral leiden door wat zich op het moment zelf aandient.

2. TIJDENS HET LEZEN

- Bekijk samen met de juryleden het kaft van het boek.
    - Wie ligt er in bed? (het zou kunnen dat de juryleden vis niet herkennen.)
    - Hoe weet je dat? (Op het uiteinde van het ene bed staat een vis, op het uiteinde van het andere bed zie je een krab.)
    - Waarom liggen ze in bed? Hun ogen zijn open.
  - Nieuwsgierigheid opwekken:
Doe het boek open en merk twee ogen op het donkere blad.
    - Van wie zouden die ogen zijn?
    - Kunnen we dit nu al weten? (Eigenlijk niet.)
    - Zouden we het te weten komen als we het boek lezen? (Misschien wel.)
  - Lees het boek rustig voor en laat de juryleden de prenten in zich opnemen. De tekst is heel beknopt waardoor het misschien wel lukt om de prenten de hele tijd aan de juryleden te laten zien en omgekeerd te lezen. Dit vraagt enige training maar is heel fijn voor de juryleden om het verhaal helemaal te kunnen volgen. Ze kunnen langere tijd naar de prenten kijken.
  - Je kan hier en daar het verhaal onderbreken en de juryleden laten antwoorden op de vragen die vis stelt. Doe dit een eerste keer bij “Eten uilen vissen?” Laat de juryleden kort en krachtig hun antwoord formuleren. Je kunt dit herhalen bij de “Wat als” – vragen van vis. Dit is geen must. Speel vooral in op de interactie met de juryleden, maar wijd zelf niet al te veel uit.
  - Laatste zwarte pagina:
    - Van wie zouden deze ogen zijn? (Krab)
    - Weten we nu van wie de ogen waren op de eerste zwarte pagina? (Vis)
-

3. NA HET LEZEN

3.1. Beschouwing

- Einde
  - Vond je het een goed einde?
  - Had je dit einde verwacht?
- Terugkomen op het filosoferen over vriendschap
Blik met de juryleden terug op het filosoferen bij aanvang van de bijeenkomst.
  - Zijn Vis en Krab vrienden?
  - Hoe weet je dat? (Vis is bang en Krab stelt hem gerust, zet kamilletee en maakt tijd om naar alle vragen van Vis te luisteren en deze te beantwoorden.)
- Personages
Vis en Krab zijn een komisch duo. Er zijn veel gelijkenissen met Bert en Ernie van Sesamstraat.
  - Hoe zou je Vis omschrijven? En Krab? (Vis is eerder licht neurotisch. Vis heeft last van negatieve stemmingen, is onzeker en maakt zich snel zorgen. Hij heeft een zekere ongerustheid in zich. Krab daarentegen is heel nuchter en is zelfs een tikkeltje humeurig (krabbig).)

De gedachtesprongen van Vis zijn grappig en zelfs hilarisch. Bijvoorbeeld:

  - Uilen en muizen die in een aquarium wonen.
  - Door marsmannelen ontvoerd worden naar een andere planeet en niet weten hoe thuis te komen.
  - Wakker worden in de verre toekomst.
  - Wat zou er gebeuren als het kikkers zou regenen?
  - De vele “Wat als”-vragen.
  - Wat er zou gebeuren in een wereld waar ik JOU ben en jij MIJ?
- Illustraties
De illustraties zijn grafisch, strak, eenvoudig maar tegelijkertijd heel expressief.

- Hoe kun je op de tekeningen zien hoe Vis en Krab zich voelen? (De zorgen en de gemoedsuitdrukkingen van zowel Vis als Krab staan op hun gezichten te lezen. Kijk vooral naar de ogen van Krab.)
- Heb je grappige of leuke dingen ontdekt op de tekeningen door goed te kijken?
(Het boek zit boordevol details:
  - Let op de beer van krab.
  - Een vis en een krab zijn afgebeeld op het uiteinde van hun bed.
  - Krab kijkt net voor het slapen gaan nog even door de gordijnen.)
- Is je iets opgevallen aan de kleuren? (Het verhaal start met felle kleuren (het aquarium) en gaat over in grijstinten (de nacht). De “wat als”- vragen zijn ook in felle kleuren weergegeven.)
- Leefwereld van de juryleden
Het verhaal is heel herkenbaar zowel voor kinderen als voor volwassenen:
  - Het wakker gehouden worden door iemand anders en daarna zelf de slaap niet meer kunnen vatten.
  - Piekeren en nadenken over de dingen des levens.
  - Vaak dromen we onmogelijke dingen die Vis nu letterlijk benoemt in zijn “Wat als”-vragen.
  - Vaak wordt alles veel griezeliger in het donker dan dat het in het echt is.

3.2. Creatieve verwerking

- Fantaseren
Neem met de juryleden de “Wat als”- vragen van Vis nog eens door. Kunnen de juryleden zelf “Wat als”- vragen bedenken? Geef zelf eerst nog een voorbeeld:
  - Wat als het tapijt kon vliegen?
  - Wat als je een draak als huisdier hebt?
  - ...

- Filosoferen over toekomst

MATERIAAL

- Een maand- of jaarkalender

Neem de prent erbij waar Vis de vraag stelt: “Wat als we lang uitslapen en we wakker worden in de heel verre toekomst?”

Ga filosoferen over toekomst. Leg eerst kort uit wat toekomst is. Toekomst is de tijd die na het huidige moment komt en is het tegenovergestelde van het verleden. Je kunt dit duidelijk maken op een maand- of jaarkalender.

Mogelijke vragen:

- Wat is tijd?
  - Heeft tijd altijd bestaan?
  - Wat was er eerst: de tijd of de wereld?
  - Gaat de tijd altijd even snel?
  - Wat is belangrijker, dat wat reeds gebeurd is (verleden) of dat wat nog moet gebeuren (toekomst)?
  - Zouden we ooit echt door de tijd kunnen reizen?
  - Is er iets wat eeuwig kan bestaan?
- Filosoferen over bang zijn

MATERIAAL

- Kleine papiertjes of briefjes of post-its
- Iets om te tekenen (een pen, potloden, stiften of wasco's)

Laat alle kinderen op een klein papiertje tekenen waarvoor ze wel eens bang zijn. Als ze bang zijn voor meerdere zaken mogen ze meerdere briefjes gebruiken. Indien ze beweren dat ze nergens bang voor zijn, mogen ze tekenen waar iemand die ze goed kennen bang voor is. Bespreek samen met de juryleden wat ze tekenden en sorteer ondertussen in volgende categorieën:

- Heel slim. (Goed dat je hier bang voor bent. Het is een gevaarlijke situatie. Bv. bang zijn om aangerezen te worden door een auto.)

- Dit kan nooit gebeuren. (Dit kan enkel gebeuren in verhalen of in je fantasie. Bv. er zit een monster onder mijn bed.)
- Niet nodig. (Door bang te zijn, kun je heel wat dingen niet doen. Bv. bang zijn in een draaimolen op de kermis of bang zijn van vuurwerk dat veilig wordt afgestoken.)

Bespreek de drie categorieën.

Deze vragen kunnen een leidraad vormen bij het gesprek:

- Hoe is deze angst ontstaan?
- Kan het echt gebeuren?
- Wat zou er gebeuren als je deze angst niet had?
- Wat gebeurt er nu je hier wel bang voor bent?
- ...

Benadruk vooral dat er niets fout is met bang zijn, schrik hebben of angstig zijn. Angst toelaten lost al de helft van de angstige gevoelens op.

- Kamillethee (maken en) drinken

MATERIAAL

- Een theepot (indien je een glazen theepot hebt kunnen de juryleden mee kijken hoe sterk de thee wordt.)
- Elk jurylid brengt zijn eigen beker mee naar de bijeenkomst of tassen om thee uit te drinken
- Waterkoker en water
- Gedroogde kamillebloemen of verse kamillebloemen
- Een zeef

Indien je in de buurt een wandeling kunt maken door het veld kun je samen met de juryleden op zoek gaan naar kamillebloemen en deze plukken.

Je kunt ook vooraf kamillebloemen plukken. Of je gebruikt gedroogde kamillebloemen.

Per kop kamillethee neem je twee eetlepels gedroogde kamillebloemen of vier eetlepels verse bloemen.

Hoe meer bloemen je gebruikt, hoe sterker de smaak van de thee. Schenk het kokende water over de kamille en laat dit vijf minuten intrekken. Giet de thee door een zeef voor je hem inschenkt.

Je kunt nu samen genieten van een heerlijke kop verse kamillethee. Kamillethee zou rustgevend werken, maar te veel kamillethee werkt stressbevorderend.

4. VERDER LEZEN

- Vriend / Stefan Boonen en Jan Van Lierde (ill.) (Pelckmans, 2022) (Vrienden) [boekenzoeker.be/vriend](https://www.boekenzoeker.be/vriend)
- Frank en Bert / Chris Naylor-Ballesteros (Gottmer, 2022) (Vriendschap) [boekenzoeker.be/frank-en-bert](https://www.boekenzoeker.be/frank-en-bert)
- Maar eerst ving ik een monster / Tjibbe Beldkamp & Kees de Boer (Lemniscaat, 2019) (Slapen gaan – Monsters – Fantasie) [boekenzoeker.be/maar-eerst-ving-ik-een-monster](https://www.boekenzoeker.be/maar-eerst-ving-ik-een-monster)
- Alle dieren slapen / Kjersti Annesdatter Skomsvold, Mari Kanstad Johnsen (ill.), Edward Van de Vendel (vert.) (Tiptoe, 2021) [boekenzoeker.be/alle-dieren-slapen](https://www.boekenzoeker.be/alle-dieren-slapen) (Slapen gaan)
- Slaap lekker! / Mattias De Leeuw en Sylvia Vanden Heede en Mattias De Leeuw (ill.) (Lannoo, 2019) (Slapen gaan) <https://www.boekenzoeker.be/slaap-lekker>
- Gewoon omdat het zo is / Mac Barnett en Isabelle Arsenault (ill.) (Baeckens, 2020) [boekenzoeker.be/gewoon-omdat-het-zo](https://www.boekenzoeker.be/gewoon-omdat-het-zo) (vragen stellen voor het slapengaan)
- Naar bed gaan is gedoe / Wessel Sandtke en Marieke Van Ditshuizen (ill.) (Volt 2020) (Slapen gaan) [boekenzoeker.be/naar-bed-gaan-gedoe](https://www.boekenzoeker.be/naar-bed-gaan-gedoe)
- Alles gaat slapen want nu is het nacht / Astrid Lindgren en Marit Törnqvist (ill.) (Querido, 2019) (Slapen gaan – Dag en nacht)
- De wolf komt echt niet / Myriam Ouyessad en Ronan Badel (ill.) (Gottmer, 2019) (Slapen gaan – Bang zijn) [boekenzoeker.be/de-wolf-komt-echt-niet](https://www.boekenzoeker.be/de-wolf-komt-echt-niet)
- Eén monster teveel / Annemarie van Haeringen (Leopold, 2016) (Griezelen – Bang zijn – Slapen gaan)

Kleine kraai

Over het boek

Auteur: Brigitte Minne

Illustrator: Alain Verster

Uitgeverij: De Eenhoorn

Over de makers

Brigitte Minne is geen onbekende in de Vlaamse jeugdliteratuur. Ze publiceerde kartonboeken, prentenboeken en leesboeken voor kinderen en jongeren. Heel wat van haar boeken zijn vertaald en bekroond. Sinds kort is ze natuurgids geworden en dit viert ze met dit nieuwe prentenboek met een kraaiengezin in de hoofdrol.

Alain Verster studeerde aan de Koninklijke Academie voor Schone kunsten in Gent en heeft zich ondertussen een persoonlijke techniek eigen gemaakt. Je kan hem kennen van Telemark, de duif die niet kon duiken en Vasco, het voetballende varken. In "Kleine Kraai" valt opnieuw zijn geheel eigen stijl op. Hij kopieert afbeeldingen met crêpe tape en bewerkt ze daarna met potlood en acrylverf. Het geheel wordt verwerkt tot een digitale collage. Alain combineert het illustreren van prentenboeken met het maken van illustraties voor gelegenhedsdrukwerk.

Via deze link iedereenleest.be/over-lezen/reeks/het-atelier-van-alain-verster kun je een kijkje nemen in het atelier van Alain Verster.

Korte inhoud

Kleine Kraai woont hoog in een oude boom en verkent van daaruit de wereld. Andere vogels wijzen hem maar al te graag op wat hij niet kan (en zij wel), maar zijn zelfvertrouwen heeft er gelukkig niet onder te lijden. Hij blijft vrolijk om zich heen kijken en oog hebben voor wat hij toch best wel kan of gewoon leuk vindt om te doen. Op een dag mag hij met zijn mama en papa de wijde wereld in vliegen en leert hij dat kraaien echt veel in hun mars hebben!

1. VOOR HET LEZEN

1.1. Gesprek vooraf

Laat de juryleden aan elkaar vertellen wat ze goed kunnen. Doe dit bij voorkeur per twee of in kleine groep van maximum vier juryleden om iedereen voldoende spreekansen te geven en de drempel te verlagen om iets te vertellen over zichzelf waar ze goed in zijn.

1.2. Bespreking van de kaft

MATERIAAL

- Boeken uit de bib over kraaien:
- Koning kraai / Bettina IJendoorn en Malgosia Zajac (ill.) (Clavis, 2022)
- Kraai! / Leo Timmers (Clavis, 2009)

- Kraai moet vliegen/ Reine De Pelseneer en Claudia Verhelst (ill.) (De Eenhoorn, 2007)
- Woeste Willem / Ingrid en Dieter Schubert (Lemniscaat, 1992)
- Eventueel nog andere boeken of afbeeldingen van kraaien.

- Leg het boek helemaal open zodat je zowel de achter- als de voorkaft kunt zien als één geheel.
  - Wat zie je? (een boom met daarin drie vogels)
  - Welke vogels zouden dit zijn? (kraaien)
  - Wie heeft al eens zo'n vogels gezien? Waar was dat? Wat deden ze? (Voorkennis)
  - Wie heeft al eens een boek gelezen over een kraai? (Je kunt zelf vooraf de van hierboven boeken ontlenuen zodat de juryleden een kijkje kunnen nemen en de kraaien kunnen vergelijken.)
- Maak met de juryleden veronderstellingen:
  - Wie zou die vogel zijn met zijn hoge hoed en zijn strik? (papa kraai?)
  - Wie zou die vogel zijn met de sjaal op de kop? (mama kraai?)
  - Wie zou de vogel zijn die een bril draagt met dikke glazen? (Kleine kraai)
- Lees de titel van het boek voor.
  - In welke kleur staan deze letters geschreven? (fluo-oranje)
- De rug van het boek is ook in fluo-oranje.
  - Wie vindt dezelfde letters terug op de rug van het boek als op het kaft?
  - Wat zou er gebeuren in het boek? (Laat de juryleden veronderstellingen maken.)
- Stel samen met de juryleden een luistervraag op:
  - Kleine Kraai draagt een bril. Zou hij goed kunnen zien? (Misschien kan hij met zijn bril wel goed zien.)
  - Wat zou Kleine Kraai goed kunnen en wat zou hij niet goed kunnen? (Leesdoel/ luistervraag)

2. TIJDENS HET LEZEN

2.1. Expressief voorlezen

Lees het verhaal vooraf door. Oefen met de stemmen om het krassen van Kleine Kraai, het snauwen van roodborstje, het gillen van Winterkoninkje, het juichen van mama, het krassen van papa, het juichen van Kleine Kraai, het schreeuwen van Kleine Kraai... kracht bij te zetten. Zorg ervoor dat het krassen echt krassen is, het snauwen echt gesnauwd wordt... Op die manier worden de mogelijks nieuwe woorden beter opgenomen.

2.2. Interactief voorlezen

MATERIAAL

- Een notenkraaker
- Verschillende soorten eetbare noten die je kan kraken

- Voorspellen

Stel tijdens het voorlezen uitdagende vragen om het vervolg van het verhaal te voorspellen.

  - Pagina merel en Kleine Kraai
    - “Wat wilde hij graag vliegen.” Wat zou Kleine Kraai nodig hebben om te kunnen vliegen? (Veel oefenen: flapperen met de vleugels)
  - Pagina Winterkoninkje en Kleine Kraai
    - “Wanneer mag ik vliegen.” Wat zou Kleine Kraai nodig hebben om te kunnen vliegen? (Veel oefenen: klapwieken met de vleugels).
  - Pagina in het park
    - “Mooi, het leven is mooi ...” Zou zoveel vrolijkheid Kleine Kraai helpen om te kunnen vliegen?
  - Pagina “Je gaat vliegen!”
    - Zou Kleine Kraai al kunnen vliegen? Zou Kleine Kraai in de lucht blijven hangen? Kan hij al voldoende flapperen en klapwieken?

- Pagina noot kraken.
  - Lees tot “Je doet het goed!” riep mama. Kleine Kraai tintelde van trots.” Zou Kleine Kraai na de vlieg-sessie de noot openkrijgen? Hoe eten kraaien noten? Breken kraaien de dop van de noten of slikken ze de noten gewoon naar binnen met dop?
  - Heb jij al eens noten gekraakt? Kon je dit goed? Wat had je daarvoor nodig? (Een notenkraker.) Hoe kun je noten kraken als je geen notenkraker hebt. (Tussen de deur, je voet erop zetten...). Je kunt samen met de juryleden noten kraken en noten proeven.
  - Hebben kraaien een notenkraker? Hoe zouden kraaien de noten kraken? (Lees het verhaal verder)

- Luistervraag en samenvatten

Je kan het boek herlezen en stoppen op de pagina van uil. Laat de juryleden zelf samenvatten wat kraaien niet hebben of zijn (tekst in het geel). Zo grijp je samen met hen terug naar de luistervraag: “Wat zou Kleine Kraai goed kunnen en wat zou hij niet goed kunnen?”

  - Wie weet nog wat Kleine Kraai goed kan? Noem maar op. (Kraaien kunnen heel hoog vliegen. Ze zijn echte acrobaten. Ze zijn slim en vindingrijk.)

Lees vervolgens verder en herhaal dit op de laatste pagina. Laat de juryleden samenvatten wat kraaien wel goed kunnen en zijn (tekst in het rood).

  - Wie weet nog wat Kleine Kraai niet goed kan? (Kraaien hadden sobere veren, ze waren geen zangers, geen dansers, geen nachtdieren.)

- Inzoomen op de gevoelens en eigenwaarde
  - Pagina met Roodborstje:
    - Stel je in de plaats van Kleine Kraai. Hoe zou jij je voelen als Roodborstje tegen je zou snauwen dat je geen prachtige veren hebt?
    - Hoe pakt Kleine Kraai dit aan? (Hij maakt voor zichzelf een broek van groene bladeren.)
    - Heeft kleine Kraai deze bladerbroek nodig om mooi te zijn? Wat heeft Kleine Kraai nodig om er mooi glanzend uit te zien? (Laatste pagina: “En met een beetje hulp van de zon krijgen ze de mooiste kleuren)
  - Pagina merel en Kleine Kraai:
    - Stel dat je merel zou tegenkomen, zou je dan meezingen met merel?
    - Stel dat iemand tegen jou zou zeggen: “Jouw gekras gaat me door merg en been.” Hoe zou jij je dan voelen?
    - Wat denk je, blijft kraai verder zingen? Hoe weet je dat? (Kraai vindt dat zijn gekras best meevalt. In het park wiebelt hij met zijn achterwerk en zette zijn keel open om te zingen. Laatste pagina: “En ik blijf zingen, dacht Kleine Kraai.”)

- Lees de weetjes over kraaien
  - Lees het eerste weetje:
    - Zijn jullie ook slimme juryleden? 😊 Welke problemen hebben jullie al eens opgelost? Hoe vindingrijk zijn jullie? (Zie noten kraken.) Kun jij gezichten onthouden en herkennen?
  - Lees het tweede weetje:
    - Eten jullie helemaal alleen? Eten jullie in groep? Eten jullie met je vrienden in de klas? Eten jullie met je mama en/of papa samen?
  - Lees het derde weetje:
    - Heb je ooit een huisdier gehad dat overleden is? Wat deed je toen? Wie was er toen bij jou?

- Actieve woordenschatuitbreiding

Laat de juryleden kennismaken met mogelijks nieuwe actieve werkwoorden zoals: flapperen (snel heen en weer gaan met de vleugels), huppen (met beide poten tegelijkertijd opspringen om zich gericht te verplaatsen), trippelen (met kleine, vlotte passen lopen), klapwieken (met de vleugels slaan), hopsen (huppelend, springend dansen), kukelen (vallen, tuimelen). Bespreek deze woorden tijdens het voorlezen en check of de juryleden de woorden kennen. Als deze woorden aan bod komen, mogen de juryleden ze uitbeelden.

3. NA HET LEZEN

3.1. Personages

In het verhaal is de relatie tussen de ouders Kraai en Kleine Kraai heel opvallend. De ouders stimuleren Kleine Kraai voortdurend en zetten hem steeds opnieuw in zijn kracht. Daar waar Roodborstje, Merel, Winterkoninkje en Uil hem steeds wijzen op de dingen die kraaien niet kunnen, spreken zowel mama als papa hem toe met bemoedigende woorden. Kleine Kraai gelooft in zichzelf en ziet op het einde van het verhaal zijn talenten naar boven drijven.

3.2. Illustraties

De illustraties zijn gemaakt in de typische Alain Verster-stijl. Laat de juryleden de prenten grondig bestuderen. Er zijn heel wat kleine details in verwerkt.

→ Wat hebben de zingende merels rond hun hals? (Een kraag.)

Op de prent is een oude grammofoonspeler te zien.

→ Herken je op andere prenten gerei uit de keuken? (Waterkan, tassen...) Is dit een stille hint naar het behoud van de natuur en niet te sluikestorten?

Hoe langer je kijkt hoe meer details je ziet.

Het gebruik van kleuren is eerder sober. Hier en daar is een kleuraccent toegevoegd.

3.3. Leeservaring van de juryleden

→ Wat vond je mooi aan het boek?

→ Wat vind je van de tekeningen? De kleuren, de manier waarop de vogels getekend zijn? De grappige details?

→ Heb je iets geleerd uit het boek? (Jezelf mogen zijn – iedereen kan iets goed – de weetjes achteraan het boek)

3.4. Creatieve verwerking: sudoku

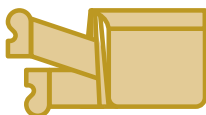
Materiaal

-
- Een groot blad waar de 16 afbeeldingen op kunnen liggen in 4 kolommen en 4 rijen
  - Dikke en dunne stift
  - Lege kaarten om op te tekenen of prints van bijlage 1
  - Iets om te tekenen naar keuze: wasco's, stiften, kleurpotloden
-

- Teken op het grote vel papier met de dikke stift een vierkant. Verdeel dit in 4 ongeveer gelijk delen, verdeel de 4 vierkanten die je nu hebt nog eens in vier door met de dunne stift kolommen en rijen te maken. Je rooster is klaar. (Bijlage 2 is een handgetekend voorbeeld). Het doel van de sudoku is dat je vier verschillende prenten hebt op dezelfde rij, in dezelfde kolom en in hetzelfde kleine vierkant. Zorg ervoor dat je prenten in het rooster passen.
  - Verdeel de kaarten van het kopieerblad in bijlage 1 onder de juryleden. Bouw het rooster op met de juryleden. Laat hen één voor één een kaart leggen rekening houdend met het vooropgestelde doel. Check telkens en verwoord waarom een kaart juist of fout ligt.
  - Extra opdracht: je kunt de juryleden zelf kaarten laten maken. Ze tekenen bijvoorbeeld de personages of de vogels uit het boek (roodborstje – winterkoninkje – merel – uil) viermaal.
  - De namen van de vogels staan onder de vogels in hoofdletters, lettertype Arial. Dit is het lettertype van een klavier van een typemachine of computer. Je kunt de juryleden de letters laten natekenen of typen. Herkennen de juryleden een letter? Kunnen ze hier woorden mee bedenken of verzinnen?
-

4. VERDER LEZEN

- Een nieuwe jas / Yvon van Oel (Lemniscaat, 2023) (Dieren – Gevoelens – Verdriet – Jezelf zijn – Zelfacceptatie)
  - 151 boeken/ Pim Lammers en Hey Tjin (ill.) (Querido, 2023) (Diversiteit, Multiculturele samenleving – Meerstemmigheid – Jezelf zijn – Boeken) boekenzoeker.be/151-boeken
  - De olifant in de appelboom / Daan Remmerts de Vries (Hoogland & Van Klaveren, 2022) (Vriendschap – Anders zijn) boekenzoeker.be/de-olifant-de-appelboom
  - Hendrika, het schaap dat in een boom klom / Tine Mortier en Charlotte Severeys (ill.) (De Eenhoorn, 2022) (Schapen – Winter – Anders zijn – Jezelf zijn – Samenwerken) boekenzoeker.be/hendrika-het-schaap-dat-een-boom-klom
  - Project Barnabus/ Terry Fan en Eric Fan (Pelckmans, 2022) (Dieren – Anders zijn – Vriendschap – Vrijheid) boekenzoeker.be/project-barnabus
  - Machtige Min / Melissa Castrillon (Boycott, 2021) (Avontuur – Zelfvertrouwen) boekenzoeker.be/machtige-min
  - Een leeuw als Leonard / Ed Vere (Querido, 2019) (Moed – Jezelf zijn – Vriendschap) boekenzoeker.be/een-leeuw-als-leonard
  - Kikker is kikker / Max Velthuijs (Leiopold, 2015) (Gevoelens – Zelfvertrouwen – Talenten) boekenzoeker.be/kikker-kikker
  - De krokodil die niet van water hield / Gemma Merino (Lemniscaat, 2014) (Anders zijn – Talenten) boekenzoeker.be/de-krokodil-die-niet-van-water-hield
-

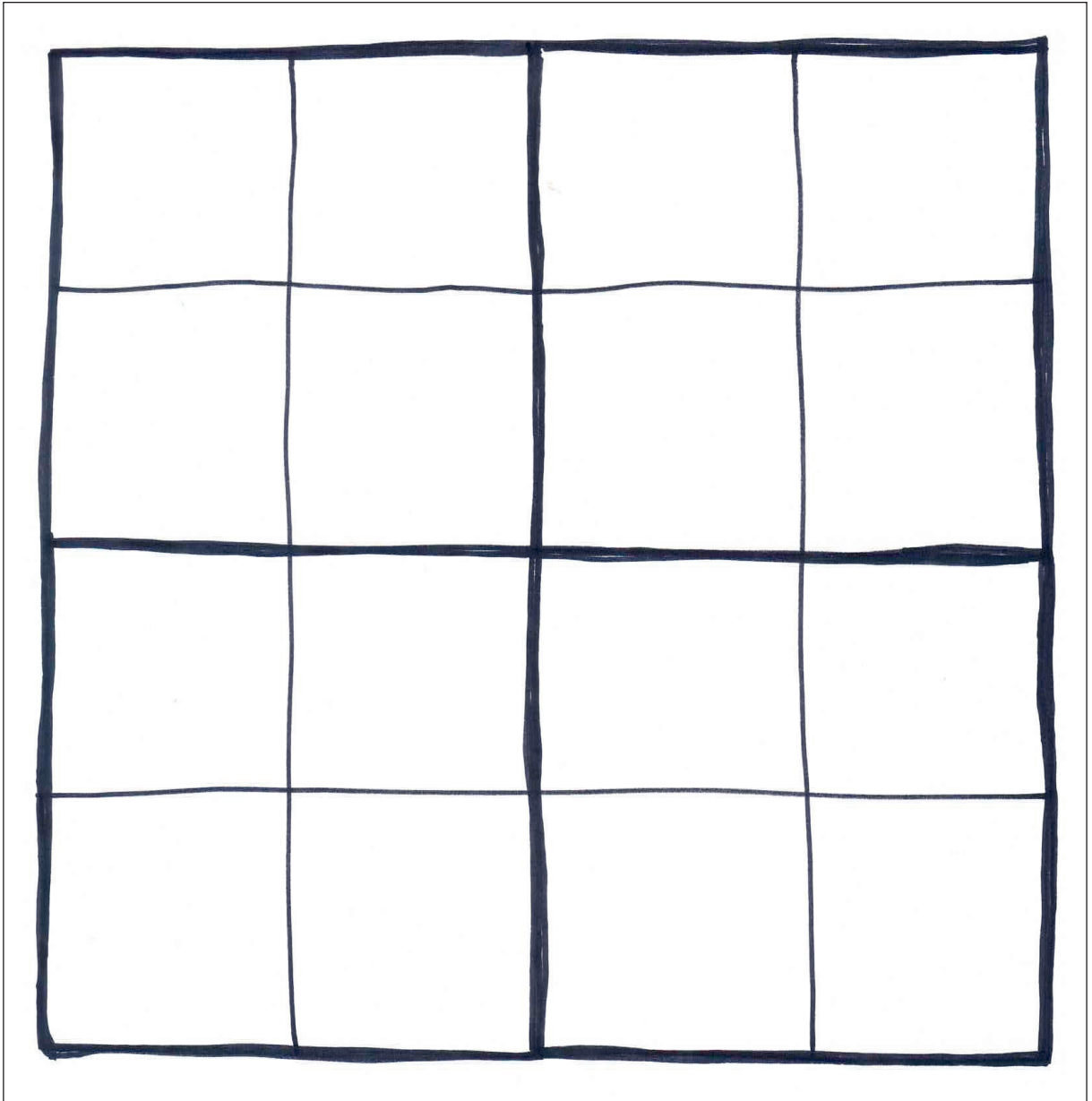

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage 1

	
<p>HET ROODBORSTJE</p>	<p>DE MEREL</p>
	
<p>HET WINTERKONINKJE</p>	<p>DE UIL</p>

Bijlage 2

Vanavond is het feest

Over het boek

Auteur: Maayken Koolen

Uitgeverij: Querido

Over de maker

Maayken Koolen is geboren in 1970 in Maastricht. Ze studeerde aan de Hogeschool voor de Kunsten in Utrecht en het Sandberginstituut in Amsterdam. In 2003 studeerde ze af in de richting poëzie.

Ze illustreerde diverse kinderboeken voor uitgeverij Clavis. Samen met beeldend kunstenaar Amerentske Koopman maakte ze “Vogel ogen, vliegen met Jan Joep”, wat genomineerd werd voor de Prijs van de Stad Hasselt. In 2022 debuteerde ze met haar eigen eerste prentenboek: “Morgen gaan we verhuizen”.

Korte inhoud

De mama van Gloria is jarig. Terwijl mama nog aan het werk is, maakt papa alles klaar voor het feest en gaat Gloria op zoek naar het meest geschikte cadeau voor mama. Ze ruilt de vaas van oma voor een schilderij. Telkens als ze een cadeau gevonden heeft, vindt ze het niet goed omdat ze bang is de aandacht van mama te verliezen en ze ruilt verder, tot ze uiteindelijk zichzelf cadeau geeft aan mama.

“Vanavond is het feest” is een stapelverhaal en zoekboek met heel wat nevenverhalen.

1. VOOR HET LEZEN

MATERIAAL

- Post-its of kleine papiertjes
- iets om te tekenen: een stift, een pen, kleurpotloden of wasco's

- Bespreek de kaft van het boek. Volgende vragen kunnen een leidraad zijn:
  - Wat zie je op de prent? (meisje, cadeau, op een plein in de stad)
  - Wat zou er in het cadeau zitten?
- Vestig de aandacht op het meisje die een vaas in haar arm omsluit. Lees de tekst op het cadeau luidop voor: “Vanavond is het feest”
  - Wie is er al eens naar een feest geweest?
  - Wat werd er toen gevierd? (verjaardag, schoolfeest, feest in de bib, feest in de stad...)
- Peil naar de verwachtingen van de juryleden:
  - Welk feest zou in het boek gevierd worden?

Je kunt de prognoses van de juryleden bijhouden. Ze kunnen hun antwoorden tekenen op kleine papiertjes of post-its. Het gaat niet om de herkenbaarheid van de tekeningen. De tekeningen zijn eerder een geheugensteuntje. Je kunt op de achterkant van hun papiertje laten tekenen wat zij denken dat er in het cadeau zit.

2. TIJDENS HET LEZEN

MATERIAAL

-
- Dezelfde post-its of kleine papiertjes als in “1. Voor het lezen”
  - Iets om te tekenen: een stift, een pen, kleurpotloden of wasco’s
-

Lees het verhaal voor en geef de juryleden voldoende tijd om de prenten in zich op te nemen. Laat hen tijdens het voorlezen aanvullen wat ze zien. Om dit ten volle te kunnen benutten is het belangrijk om voor te lezen in een kleine groep zodat alle juryleden aan bod kunnen komen en ze elkaar kunnen aanvullen.

- Stel bij de eerste lezing nog geen gerichte vragen. Pik wel verwonderd en bewonderend in op wat de juryleden aanbrengen.
- Indien de reacties uitblijven, kun je samen met de juryleden op de pagina met “Boven het bureau is geen plek, daar hangen Gloria’s tekeningen al” terugbladeren naar het begin.
  - Hebben de juryleden de vele tekeningen van Gloria boven het bureau van mama gezien op de eerste pagina? Op die manier kun je hen wijzen op kleine details in de tekeningen.
- Bouw spanning op door even halt te houden op de voorlaatste pagina (“Het feest gaat bijna beginnen, de gasten komen zo”). Er staat een cadeau in het midden van de kamer.
  - Wat zou er werkelijk in dit cadeau zitten? Geef de juryleden de kans om hun voorspelling bij te sturen. Sla pas daarna de pagina om en kijk wat/wie er in het grote pak zit.

3. NA HET LEZEN

3.1. Tweede lezing

Het verhaal en de illustraties gaan hand in hand. De illustrator tekent onder meer wat er in de tekst aan bod komt, maar in de tekeningen komen extra nevenverhalen voor waarover met geen woord gerept wordt.

Je kunt bij een volgende lezing samen met de juryleden op zoek gaan waar de tekst letterlijk wordt afgebeeld en waar niet. Hieronder vind je enkele voorbeelden:

- “Geld om iets te kopen heeft Gloria niet.” Op de pagina zie je een spaarvarken dat aan diggelen is geslagen met een hamer. Op de voorgaande pagina zie je een spaarvarken op een kast staan. Je ziet geen geld liggen.
- De vaas wordt geruimd voor een schilderij.
- “Thee is saai, een boek te stil en van wol krijgt Gloria leuk.” Zowel thee als het boek als de wol zijn afgebeeld.
- Het schilderij zie je werkelijk in de etalage staan op de plaats waar een televisie stond. Kijk opnieuw naar de vorige pagina.
- Op de volgende pagina zie je de parfumerie en de handtassenwinkel.
- Op de volgende pagina zie je de televisie tussen de gsm’s pronken. Iedereen is ondertussen aan het bellen.
- Gloria haalt de strik van haar cadeautje en doet die rond de hals van de hond. Dit staat niet te lezen in de tekst. Maar je kunt vanaf deze pagina de strik volgen (aan de vogelkooi, helemaal losgetrokken en de strik op de doos waar Gloria zich in verstopt).
- Er wordt niet beschreven hoe Gloria de vogelkooi opent, maar wel dat haar kanarie fluitend gaat vliegen.
- De kartonnen doos die Gloria gebruikt als verpakkingsmateriaal voor zichzelf vindt ze tussen het vuilnis tegen een lantaarnpaal.

3.2. Nevenverhalen

Materiaal

-
- Een pot augurken
  - Een bord en een mes
  - Servieten
-

- Het verhaal van de papa

Volg bij een volgende lezing het verhaal van de papa. Met geen woord wordt er over hem gesproken, maar je ziet hem wel op bijna elke prent verschijnen. Merk op hoe de papa Gloria doorheen het verhaal nauwgezet in de gaten houdt. Zoek telkens papa en Gloria. Om dieper naar het nevenverhaal te kijken kunnen volgende vragen je helpen. Je dient telkens vooruit en achteruit te bladeren omdat je vaak details mist.

  - Zie je papa op de eerste prent? Wat doet hij? (hij gaat met een lichtslinger uit de woonkamer. Je ziet enkel zijn benen. Op de volgende prent zie je papa's arm en hand.)
  - Heeft elke lampenhouder een lamp? (Neen.) Hoe kan papa dit oplossen? (Een paar pagina's verder zie je dat papa op stap gaat. Nog twee pagina's verder zie je dat papa de lampenwinkel binnen gaat. En op de pagina daarna zie je papa met een vaas en een lamp de winkel buitenstappen.)
  - Papa heeft ondertussen een vaas onder zijn arm. Vanwaar komt de vaas? (Blader met de juryleden terug in het boek.)
  - Kocht papa de vaas bij de man waaraan Gloria de vaas ruilde? (Vermoedelijk wel. Het was tenslotte de vaas van oma die Gloria ruilde.)
  - Zie je een lampenkap staan op de tafel van de man? Op de volgende pagina zie je wie deze kocht.
  - Papa gaat de bloemenwinkel binnen. Wat zal hij kopen? Je ziet het op de volgende pagina.
  - Naar welke winkel zou papa nu gaan? Wat zou hij daar kopen? Je vindt het antwoord op de volgende pagina. Op de pagina daarna zie je papa verder stappen met al zijn attributen die hij reeds kocht: een vaas, een lamp, een ruiker bloemen, een pot augurken. Wie lust graag augurken? Misschien kun je de juryleden augurken laten ruiken/proeven. Snijd ze misschien in kleine stukjes.
  - Op de volgende pagina kijkt papa voor een etalage. Wie herkent letters die op het uithangbord staan? Zou papa daar iets kopen?
  - Op de volgende pagina zie je papa met een zak met dezelfde letters als op het uithangbord. Kijk en vergelijk. Papa heeft ondertussen ook een platte doos. Wat zou daarin zitten? Je vindt het antwoord op de vorige pagina.
  - Bekijk de pagina "Het cadeau vliegt fluitend weg." Waar zou Gloria nu zijn? Wat zal ze nu doen? Laat de juryleden opnieuw een voorspelling doen. Je kunt de antwoorden vinden op de volgende pagina (zie volgende vragen).
  - Kijk goed naar de prent op de pagina "Het feest gaat bijna beginnen, de gasten komen zo." Wie ziet alle cadeaus staan die papa kocht? Wie ziet de basketbalring? Wie ziet mama voor het venster staan? Wie ziet de omheining? Blader nu een pagina terug. Wie kan het huis vinden van mama, papa en Gloria? (het huis met de roze gevel, blauwe deur en rood dak).
  - Aan wat kun je op deze pagina zien dat het al avond wordt? (Schaduwen op straat. Licht is aan in de kamer van mama. De vuilniszakken staan buiten.)
  - Op de laatste pagina zie je dat mama een nieuwe jurk aan heeft. Kocht papa deze jurk? Je vindt het antwoord een aantal pagina's terug waar papa voor de etalage naar de jurk kijkt. Papa kocht de jurk in de mama-winkel en mama heeft een dikke buik, wat zou dit betekenen? Is het daarom ook dat papa de pot augurken kocht? (Zwangere vrouwen eten soms graag zure dingen.)
- Het verhaal van de ruiltocht van Gloria

Gloria ruilt steeds opnieuw voorwerpen (de vaas van oma, een schilderij, een televisie, een smartphone, een grote hond, een kanarie in een kooi).

  - Waarom is Gloria niet tevreden over de cadeaus die ze ruilt? Je vindt de antwoorden steeds in het boek. (Gloria wil niet verliezen. – Boven het bureau is er geen plek, daar hangen Gloria's tekeningen al. – Nee, mama's films zijn zo serieus, daar valt Gloria van in slaap. – Nee, dan zijn mama's oren moe en Gloria heeft haar nog zoveel te vertellen. – Die hond op mama's schoot? Nee! Dat past niet, daar zit Gloria al.) De onderliggende reden is dat Gloria bang is om de aandacht van mama te verliezen. Kom hier samen met de juryleden achter door alles te overlopen en tot de conclusie te komen dat mama ofwel geen tijd zal hebben voor Gloria ofwel Gloria niet meer op de schoot kan zitten van mama...

3.3. Diversiteit

Het boek zit boordevol diversiteit op heel wat vlakken:

- Diversiteit in huidskleur: Mama heeft een donkere huidskleur en papa heeft een bleke huidskleur. Gloria is duidelijk een kind van hun twee.
- Diversiteit in plaatsen: rommelmarkt (met zowel brocante, antieke als gewone spullen), de straten met heel diverse winkels (van muziekinstrumenten tot hifi-toestellen, verlichtingswinkel, parfumerie, handtassenwinkel...), over een brug naar het park met spelende honden, een kiosk, mensen op een bank, naar een pleintje waar je een terrasje kunt doen.
- Diversiteit in personages: ga op zoek met de juryleden naar de vele personages die allemaal hun eigen verhaal hebben.
  - Wie kan de dame met de kinderwagen volgen? (Blader hiervoor doorheen het boek. Soms verdwijnt ze om later opnieuw op te duiken in het verhaal.)
  - Wie kan tellen hoeveel mensen er op straat bezig zijn met hun smartphone? (doorblader opnieuw het boek).
  - Welke hoofddekseksels dragen de mensen? (muts, hoed, hoofddoek, pruik...)
  - Vind je de man met de twee koffers op de pagina met “Neen, mama’s films zijn zo serieus, daar valt Gloria van in slaap” later in het boek terug? (Op het pleintje drinkt hij een kop koffie met een glaasje fris.)
- Bekijk het boek meerdere malen en er zullen vast nog andere dingen opvallen die op het eerste zicht niet zichtbaar waren.

3.4. Leeservaring + leefwereld van de juryleden

- Wat vond je van het boek?
- Wat vond je van de tekeningen?
- Zou je graag in het huis/de stad van Gloria wonen? Waarom wel? Waarom niet?
- Hoe wil jij je verjaardag vieren?
- Welk cadeau zou jij graag krijgen? Welk cadeau wil jij graag aan mama/papa geven?

3.5. Creatieve verwerking

- **Tekenen op een oude rol behangpapier**

MATERIAAL

- Een oude rol behangpapier

OF

- Aparte grote vellen papier die je aan elkaar kleeft tot één grote fries.

- Kleefband of lijm

- Naar keuze:

Stiften

Verf en penselen

Wasco's

...

OF

- Verschillende plaatsen zoals hieronder beschreven scannen of kopiëren

- Het verhaal van de ruittocht van Gloria is goed te volgen. Blader opnieuw met de juryleden door het boek en som alle plaatsen op waar Gloria's tocht naartoe gaat, van de zetel in de woonkamer tot de plek in de living waar Gloria uit het cadeau springt.
- Maak samen met de juryleden een lange fries waarop alle plaatsen chronologisch terug te vinden zijn: zetel, kast met spullen van oma, het kraampje op de rommelmarkt, de TV-winkel, de winkel met smartphones, het park met de honden, de bank met de vogels, het muurtje op het plein, de stoep en straatlantaarn voor haar huis, de tuin waar het feest doorgaat. Je kunt de juryleden tegelijkertijd laten tekenen of schilderen op de fries. Is dit niet haalbaar dan kunnen ze tekenen of schilderen op grote bladen, die je later aan elkaar kleeft tot een fries.
- Op dezelfde manier kun je het verhaal van papa in kaart brengen. Blader opnieuw door het boek met de juryleden en bespreek de plaatsen waar papa zijn benodigdheden koopt van de woonkamer tot

het opdienen van fruitsatés: papa met de lichtkrans, papa naar de kraam op de rommelmarkt, de lampenwinkel, de bloemenwinkel, de winkel met de augurken, de mamawinkel, de bakker, papa in de tuin met alle cadeaus op de tafel, papa als ober.

- Als er te weinig tijd is om te tekenen of te schilderen, kun je de verschillende plaatsen scannen of kopiëren en samen met de juryleden de juiste volgorde zoeken.
- Je kunt hierbij variëren door de attributen van papa en/ of Gloria te kopiëren en in de juiste volgorde te plaatsen.
- **Woordspel – letterspel - klankenspel: variant op “Ik ga op reis en ik neem mee...”**
  - De juryleden zitten in een kring. Je start het spel met de zin: “Ik wil een cadeau voor mama en ik ruil een vaas van oma.” Het jurylid naast jou herhaalt de zin en ruilt de vaas en een schilderij. Ga zo door tot alle attributen genoemd zijn.
  - Je kunt variëren door zaken te ruilen die niet in het verhaal voorkomen.
  - Je kunt variëren door attributen te kiezen die beginnen met de letters die in de afbeeldingen in het boek voorkomen. De juryleden mogen dan alleen voorwerpen opnoemen die beginnen met een T, een V of een M, en A (telefoon, tafel, trompet, tent...).
  - Je kunt nog een stapje verder gaan. De letters moeten voorkomen in het woord (stoel, buurt, feest, handtas, lippenstift, stinken...). Forceer niets maar biedt het aan de juryleden aan die dit al kunnen.

- **Een ruiltocht**

MATERIAAL

-
- Een attribuut om te ruilen
-
- Snijplankjes
-
- Messen
-
- Borden
-
- Servieten
-

Je kunt je laten inspireren door Eva De Roo die vorig jaar ten voordele van de Warmste week een StuBru-sticker ruilde tot een Tiny-house. Je kunt het nalezen bij VRT-nieuws via volgende link: [vrt.be/vrtnws/nl/2023/12/22/winnaar-ruiltocht-de-warmste-week-tiny-house/](https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2023/12/22/winnaar-ruiltocht-de-warmste-week-tiny-house/). Maar het hoeft helemaal niet zo groot of zot te zijn.

Kijk rond in je omgeving of er iets kleins is dat je kunt ruilen. Indien er niets is, kun je zelf iets achter de hand houden, bijvoorbeeld een koek. Ga op tocht door de bib of in de buurt en ruil de koek voor ingrediënten om fruitsaté 's te maken die je daarna kunt opsnoepen op een (afsluitend) feest.

---

4. VERDER LEZEN

- Ssst! De tijger slaapt / Britta Teckentrup (Gottmer, 2017) (verjaardag)
boekenzoeker.be/ssst-de-tijger-slaapt
  - Ik ben nu echt wel groot / Maisie Paradise Shearring en Nicolette Hoekmeijer (vert.) (Boycott, 2023) (feest vieren)
boekenzoeker.be/ik-ben-nu-echt-wel-groot
  - Mmm... taart! / Susanne Strasser (Hoogland& Van Klaveren, 2015) (stapelverhaal – taart - feest)
boekenzoeker.be/mmm-eeen-taart
-

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.